

2008

Yliopiston Apteekin vuosikertomus

Yliopiston
Apteekki

Apteekinhoitaja Taina Santala palvelemissa asiakasta Yliopiston Apteekissa Viikissä.

Sisällysluettelo

- 3 Yliopiston Apteekki lyhyesti
- 5 Apteekkarin katsaus
- 6 Yliopiston Apteekin
missio ja arvot
- 9 Apteekkitoiminnan ydin
asiakaspalvelussa
- 11 Yliopiston Apteekin
henkilöstö
- 16 Toiminta Virossa ja Venäjällä
- 17 Yliopiston Apteekin
ympäristösuunnitelma
- 18 Apteekin tuotto erittäin
merkittävä lisä yliopiston budjettiin
- 21 Helsingin yliopistolle
farmakogenetiikan professuuri
- 23 Hallituksen toimintakertomus
- 26 Tuloslaskelma
- 27 Tase
- 29 Rahoituslaskelma
- 30 Tilinpäätöksen liitetiedot
- 35 Tilintarkastuskertomus
- 36 Organisaatio ja hallinto
- 38 Svensk resumé
- 39 English Summary
- 40 Eestikeelne kokkuvõte
- 41 Резюме на русском языке
- 42 Yhteystiedot

Yliopiston Apteekki

Yliopiston Apteekki on Helsingin yliopiston omistama apteekki, jolla on Helsingissä sijaitsevan pääapteekin lisäksi 16 sivuapteekkiä eri puolilla Suomea. Yliopiston Apteekki tukee toimintansa kautta tutkimus-

ja opetustoimintaa sekä on maamme suurin farmaseuttisen henkilöstön työllistäjä. Yliopiston Apteekilla on toimintaa myös Virossa ja Venäjällä.

VUOSI 2008 LYHYESTI

Liikevaihto ja tulos

Yliopiston Apteekin liikevaihto oli 268,1 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 4,9 prosenttia vuodesta 2007. Yliopiston Apteekin lääkemyynnistä maksettava apteekkimaksu oli 25,3 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 14,2 miljoonaa euroa. Yliopiston Apteekki tulouttaa Helsingin yliopistolle apteekkimaksun, välittömät verot ja voitonjakonsa. Vuodelta 2008 tuloutus on yhteensä 45,0 miljoonaa euroa.

Henkilökunta

Yliopiston Apteekissa työskenteli 951 henkilöä, josta 55 prosenttia oli farmaseuttista henkilökuntaa. Vuonna 2008 käytössä olevaa tulospalkkiojärjestelmää kehitettiin siten, että palkitsemisen perusteisiin lisättiin henkilökohtaiseen arviointiin liittyvä elementti. Yliopiston Apteekissa toteutetaan täydennyskoulutuksen lisäksi urapolkuajatteluun perustuvaa koulutusta. Farmaseutti voi kouluttautua asiantuntija-farmaseutiksi, tekninen työntekijä suorittaa liiketalouden perustutkinnon ja esimies kaupan esimiehen erikoisammattitutkinnon.

Kanta-asiakkaat ja palvelut

Yliopiston Apteekilla oli vuoden 2008 lopussa reilut 750 000 Uniikki-asiakasta. Kanta-asiakkuuden ytimeenä on lääkehoidon turvallisuuden parantuminen ja opastus lääkkeiden oikeaan käyttöön. Terveyttä ja sairauksien hoitoa käsittelevä Apteekin hyllyltä -lehti postitetaan neljästi vuodessa yli 450 000 kanta-asiakastalouteen.

Asiakaspalvelun tuki

Yliopiston Apteekin asiakaspalvelutyötä tuetaan keskitetysti. Esimerkiksi apteekin oma lääkkeiden valmistus ja sopimusvalmistus sekä niihin liittyvä laadunvarmistus tapahtuu keskitetysti. Lisäksi tuoterekisteri, yrityksiä palveleva Tilauspalvelut-yksikkö, Tietopalvelut, tieto- ja taloushallinto, koulutus, markkinointi ja viestintä sijaitsevat YA-talolla.

Kansainvälistyminen

Vuoden 2009 alussa Virossa toimi kymmenen YA Ülikooli Apteekkia ja Pietarissa kahdeksan Universitetskaja Aptekaa. Henkilöstön määrä Virossa ja Venäjällä oli yhteensä 174. Kuluneen vuoden keskeisenä haasteena oli vahvistaa ketjumaista toimintaa sekä Virossa että Venäjällä. Vuonna 2008 aloitettiin selvitykset mahdollisuuksista käynnistää toimintaa Ruotsissa.

Avainluvut (1 000 euroa)	2008	2007	2006	2005	2004
Liikevaihto	268 093	255 475	250 860	250 294	229 924
Apteekkimaksu	25 274	24 231	23 512	24 081	22 241
Välittömät verot	5 513	5 812	5 753	5 419	5 257
Voitto	14 169	15 087	15 391	13 416	12 071
% liikevaihdosta	5,3	5,9	6,1	5,4	5,3
Apteekkimaksu, verot ja voitto yhteensä	44 956	45 131	44 656	42 916	39 569
Yliopistolle tilitetty	44 956	45 131	44 656	42 916	38 569
% yhteissummasta	100	100	100	100	97,5
Henkilöstö tilikauden lopussa	910	940	945	961	955

Apteekkarin katsaus

Yliopiston Apteekki menestyi jälleen kerran hyvin Suomen Parhaat Työpaikat -tutkimuksessa. Samoin asiakkaiden tyytyväisyys palveluumme säilyi korkealla tasolla. EPSI Ratingin tekemän laajan analyysin mukaan apteekillamme on uskolliset asiakkaat, ja imagomme on erittäin hyvä. Näihin tuloksiin voimme olla erittäin tyytyväisiä. Osaava ja motivoitunut henkilökunta ja uskolliset asiakkaat ovat parasta, mitä yritys voi toivoa.

Vuonna 2008 Yliopiston Apteekki -konsernin liikevaihto kasvoi 6,3 prosenttia 292,7 miljoonaan euroon. Liikevoitto jäi kuitenkin hieman edellisestä vuodesta. Suomen apteekkitoiminta kehittyi positiivisesti, ja sen kannattavuus parani hieman. Viron apteekkitoiminta kehittyi hyvin siitä huolimatta, että uusien apteekkilupien saaminen on vaikeaa. Suomen tytäryhtiöstä Galena menestyi mukavasti, myös YA-Prevett paransi tulostaan. Ordior ja osakkuusyhtiö Receptum jäivät tavoitteistaan samoin kuin Pietarin apteekkitoiminta.

Konsernin tulosta rasitti myös Ruotsin apteekkimarkkinaa koskeva selvitystyö, jonka aloitimme keväällä Ruotsin apteekkimonopolin purkamiseen tähtäävän poliittisen prosessin käynnistyttyä. Ruotsi on ollut EU:n ainoa jäsenmaa, jossa apteekkitoiminta on valtion monopoli. Vuoden 2009 heinäkuun alusta markkina kuitenkin vapau-

tuu uusille toimijoille. Hieman myöhemmin osa itsehoitolääkkeistä vapautetaan myyntiin myös apteekkien ulkopuolelle. Ruotsin apteekkijärjestelmän muutokset aiheuttavat varmasti keskustelua myös Suomessa.

Yliopiston Apteekin osalta mahdollinen toiminnan aloittaminen Ruotsissa on ylivoimaisesti suurin yksittäinen hanke apteekin historiassa. Meidän tulee olla varmoja siitä, että pystymme tarjoamaan Ruotsissa niin hyvää apteekkipalvelua, että saamme osamme ruotsalaisista asiakkaista. Tässä yhteydessä saamme testata Suomessa kehittämiämme toimintatapoja ja niistä saamaamme oppia. Uusien apteekkien perustamisesta meillä on paljonkin kansainvälistä kokemusta. Vaikkapa vain kymmenenkin Apoteket AB:n apteekin mahdollinen haltuunotto on suuri haaste sitä seuraavine muutostöineen.

Kun Yliopiston Apteekki 1990-luvulla toi asiakaspalvelussa reseptilääkkeiden suoratoimituksen Suomeen ja pidensi maakuntien apteekkien aukioloaikoja, olimme samantyyppisessä muutostilanteessa. Uusi toimintatapa ja pidentetyt aukioloajat herättivät henkilöstössä pelkoa. Jälkeenpäin katsottuna muutokset olivat kuitenkin tarpeellisia ja kaiken vaivansa arvoisia. Lähtökohta Ruotsissa on hyvä: apteekki-alan ammattilaiset ovat jo vuosia toivoneet uusia toimijoita alalle.

Vuoden 2009 näkymät ovat Suomen apteekkitoiminnan osalta kohtuulliset, vaikka huhtikuussa voimaan tuleva viitehintajärjestelmä siirtää edelleen lääkkeiden käyttöä kalliista valmisteista edullisempiin. Uskon, että sinnikkäästi tekemämme työ paremman asiakaspalvelun eteen kantaa kuitenkin edelleen hedelmää.

Vaikea taloustilanne vaikuttaa apteekki-alan viiveellä. Yhteiskunta maksaa lääkelaskusta noin 70 prosenttia. Jos lääkekorvausjärjestelmään joudutaan puuttumaan, se näkyy välittömästi apteekkien liikevaihdossa. Lääketaksan heikennys tai apteekkimaksun poistaminen vaikuttavat suoraan apteekkien talouteen. Nykyinen kehittämissuunnitelmamme vastaa hyvin myös näihin haasteisiin.

Samaan aikaan toiminnan sujuvuuden lisäämisen kanssa meidän täytyy myös parantaa lääkemyyntin ja -neuvonnan laatua. Tässä tarvitaan edelleen myyntitaitojen kehittämistä ja myös tietotekniikan tuomia mahdollisuuksia.

Kiitän Yliopiston Apteekin ja sen tytäryhtiöiden henkilökuntaa sekä kotimaassa että ulkomailla hyvästä työpanoksesta ja sitoutumisesta toimintaamme. Samalla haluan kiittää asiakkaitamme luottamuksesta työtämme kohtaan.

*Jari Kokkonen
apteekkar*

Yliopiston Apteekin missio

Autamme asiakasta onnistumaan lääkehoidossaan: lääkkeiden oikeassa ja turvallisessa käytössä sekä kustannusten hallinnassa. Lisäksi haluamme lisätä asiakkaidemme tietoa lääkkeistä ja terveellisistä elämäntavoista. Turvaamme myös eurooppalaisen huippuyliopiston eli Helsingin yliopiston oman rahoituksen.

Yliopiston Apteekin arvot

Arvot muistuttavat siitä, mikä meille on tärkeää. Arvot vakauttavat toimintaa ja ohjaavat toimimaan oikein kaikissa tilanteissa.

Tyytyväinen asiakas

Asiakkaamme arvostaa ystävällistä palvelua, yksilöllistä lääkeneuvontaa ja sitä, että hän saa lääkkeensä heti mukaan.

Osaaminen

Yliopiston Apteekin tärkein menestystekijä on ammattitaitoinen ja osava henkilökunta. Osaamisessa yhdistyvät hyvät ammatilliset tiedot ja taidot sekä kyky kuunnella asiakasta, selvittää hänen tarpeensa ja suositella hänelle sopivia ratkaisuja.

Ilo tehdä töitä yhdessä

Työyhteisön hyvä henki heijastuu kaikkialle. Vaalimme yhdessä tekemisen iloa ja ymmärrämme jokaisen työntekijän merkityksen työyhteisön hyvinvoinnin kehittämisessä ja asiakaspalvelun onnistumisessa.

Avoimuus

Yliopiston Apteekissa tiedotetaan avoimesti kaikista asioista. Vastuu avoimuudesta ja tiedonkulusta on meillä kaikilla.

Edelläkävijä apteekki-alalla

Toiminnan jatkuva kehittäminen asiakkaiden hyväksi on Yliopiston Apteekille tärkeä asia. Kehitystyö hyödyttää koko apteekki-alaa. Edelläkävijän palveluksessa työskentelee edelläkävijöitä.

Kannattavuus

Yliopiston Apteekin kannattavuus perustuu ketjumaisen toiminnan ja työtapojen jatkuvaan kehittämiseen. Kannattavassa yrityksessä jokaisen työntekijän työpanos on merkittävä.

Yhteiskuntavastuu

Yliopiston Apteekki haluaa huolehtia työntekijöidensä hyvinvoinnista ja osaamisesta. Toimintatapoja kehitetään jatkuvasti, jotta toiminta on kannattavaa ja työpaikat olisivat turvattuina. Myös ympäristönäkökulmat pyritään huomioimaan päätöksenteossa.

*Farmaseutti Niina Pääkkönen
palvelemassa asiakkaita.*

Apteekkitoiminnan ydin asiakaspalvelussa

Yliopiston Apteekki on Suomen suurin apteekki, joka palvelee asiakkaita 17 toimipisteessä 12 paikkakunnalla Suomessa. Helsingin Pitäjänmäessä sijaitseva YA-talo vastaa keskitetyistä toiminnoista, kuten lääkevalmistuksesta, talous- ja tietohallinnosta.

Yliopiston Apteekit ovat auki vuoden jokaisena päivänä aamusta iltaan, lukuun ottamatta pienimpiä yksiköitään. Apteekki tarjoaa laajan tuotevalikoiman lääkkeitä ja terveyden hoitoon käytettäviä itsehoitotuotteita. Vuonna 2008 valikoimaan otettiin kodin pienapuvälineet, jotka sopivat apteekin valikoimiin. Yliopiston Apteekissa pyritään huolehtimaan myös siitä, että asiakas saa lääkkeensä aina heti mukaan.

Yliopiston Apteekin Tampereen ja Porin toimipisteiden tilat uusittiin vuonna 2008. Tampereella apteekille hankittiin samalla lisätilaa. Kummankin toimipisteen tilojen uudistus näkyy selvästi asiakaspalvelun toiminnan sujuvuudessa ja nopeudessa.

Tavoitteena lääkehoitojen onnistuminen

Vuonna 2008 Yliopiston Apteekista toimitettiin yli 4,7 miljoonaa reseptiä. Toimitettujen reseptien määrä kasvoi 2,6 prosenttia edellisestä vuodesta.

Yliopiston Apteekissa pyritään neuvonnalla huolehtimaan siitä, että asiakkaat osaavat käyttää lääkkeitään oikein. Asiakkaiden reseptilääkeostotietojen tallentuessa apteekin rekisteriin voidaan asiakkaan lääkeneuvonnassa huomioida myös ostohistoria. Tämä mahdollistaa myös lääkityksen tarkastelun kokonaisuudessaan.

Lääkeneuvonnassa keskitytään

erityisesti lääkkeiden oikeaan käyttöön, annosteluun, säilytykseen, lääkkeen vaikutustapaan ja muun muassa siihen, miten lääkehoidon tuloksia voi seurata. Asiakkaan ostaessa reseptilääkkeitä varmistutaan myös aina siitä, että lääke sopii käytettäväksi yhdessä aikaisemmin Yliopiston Apteekista hankittujen reseptilääkkeiden kanssa. Asiakkaille kerrotaan myös tarjolla olevista, edullisemmista vaihtoehdoista.

Sujuva reseptipalvelu on Yliopiston Apteekissa eri ammattikuntien yhteistyötä. Farmaseutin syöttäessä reseptin tietojärjestelmään keräilijälle tulostuu tieto haettavasta lääkkeestä. Lääke tuodaan farmaseutille, jolloin hän voi keskittyä asiakkaan lääkeneuvontaan. Keräilystä vastaa Yliopiston Apteekissa tekninen henkilökunta. Sujuvan reseptipalvelun edellytys on hyvä varastonhallinta.

Itsehoitolääkkeitä neuvonnalla

Apteekin merkitys terveydenhoidossa ja sairauksien ennaltaehkäisyssä on kasvanut muun terveydenhuollon ruuhkaututtua ja apteekin itsehoitolääkevalikoiman laajenemisen myötä. Useimmat tilapäiset sairaudet voidaan hoitaa tai niiden oireita lievittää apteekin myymillä itsehoitolääkkeillä ja farmaseutin antamalla hoito-ohjeilla.

.....
*”Täytyy ihan kehua.
Aina kun teidän
apteekkiin tulee, saa
ystävällistä palvelua
ja heti joku tulee
kysymään, voiko olla
avuksi. Tulee tosi
hyvä mieli!”*
.....

Yliopiston Apteekissa pyritään aina selvittämään asiakkaan oireet ja suosittelemaan parasta mahdollista hoitoa. Asiakkaalta selvitetään myös käytössä oleva lääkitys, jotta voidaan välttää lääkkeiden haitalliset yhteisvaikutukset. Tarvittaessa asiakas ohjataan lääkäriin. Näin pyritään huolehtimaan siitä, että asiakas saa asianmukaisen hoidon.

Uniikki-asiakkuus

Yliopiston Apteekilla oli vuoden 2008 lopussa reilut 750 000 kantaasiakasta. Uniikki-asiakkuuden keskeisiä elementtejä ovat lääketurvalisuutta ja lääkeneuvontaa parantavat palvelut. Palveluiden täysi hyödyntäminen edellyttää, että Uniikki-asiakas keskittää kaikki lääkeostonsa Yliopiston Apteekkiin.

Lääkeneuvonnassa käytetään hyväksi Yliopiston Apteekin kantaasiakkaan lääkitystietokantaa. Tietokanta mahdollistaa muun muassa kattavamman lääkkeiden yhteisvaikutus seurannan. Lisäksi asiakkaan antamat erityistiedot, kuten allergiat ja lääkekorvauksiin liittyvät tiedot voidaan ottaa huomioon kaikissa Yliopiston Apteekin toimipisteissä.

Apteekissa tapahtuvan palvelun lisäksi Yliopiston Apteekki tarjoaa asiakkailleen tietoa lääkkeistä ja terveellisistä elämäntavoista. Apteekin hyllyltä -asiakaslehti ilmestyi neljä kertaa vuodessa. Lehdessä on muun muassa sairauksien hoitoa ja ennaltaehkäisyä käsitteleviä artikkeleita. Lehden painosmäärä on hieman yli 450 000.

.....
”Miksiköhän kaupassa ei saa yhtä hyvää palvelua kuin Yliopiston Apteekissa?”
.....

”Kiitokset!

Olen tyytyväinen, teillä on ammattinsa osaavaa ja ystävällistä henkilökuntaa. Lääkkeissä ja muissakin tuotteissa on erittäin laaja valikoima. Jopa hammaslääkäriini suositteli Yliopiston Apteekkia! Kiitokset näistä vuosista.”
.....

Keskitetty tuki asiakaspalvelulle

Yliopiston Apteekissa lääkärin määräämien yksittäislääkkeiden valmistus on keskitetty YA-talon tuotantotiloihin. Siellä valmistetaan myös muita lääkkeitä, joita voi ostaa vain Yliopiston Apteekista. Tarvittaessa voidaan valmistaa myös sellaisia lääkkeitä, joiden saatavuus on heikentynyt, ja korvaavia valmisteita markkinoilta poistuneille valmisteille, joille on selkeä käyttäjäkuntansa.

Yliopiston Apteekin laadunvarmistus valvoo muun muassa raaka-aineiden ja tuotteiden laatua. Yksikkö tarjoaa palveluja myös muille yrityksille ja Yliopiston Apteekin tytäryhtiöille.

Yliopiston Apteekissa Tilauspalvelut-yksikkö palvelee keskitetysti yritysasiakkaita. Toimintaa on kehitetty ottamalla käyttöön yritysasiakkaille sähköinen tilauskanava.

Yliopiston Apteekissa asiakkaiden puhelimitse tapahtuvasta neuvonnasta vastaa YA-talolla sijaitseva Tietopalvelut-yksikkö. Vuonna 2008 vastattiin noin 177 000 puheluun.

Yliopiston Apteekin tuoterekisteri ylläpitää toimipisteiden

käytössä olevaa tuotetiedostoa. Tuoterekisteri tarjoaa ajantasaista tietoa lääkkeistä ja niiden hinnoista Yliopiston Apteekin ja eräiden muiden apteekkien käyttöön. Uuden tuoterekisteriohjelman kehittäminen aloitettiin vuonna 2008. Uusi ohjelma otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2009 aikana. Samalla muodostettiin uusi tuotetiedosta vastaava yksikkö.

YA-talolla sijaitsevat myös muut Yliopiston Apteekin asiakaspalvelua tukevat toiminnot: taloushallinto, tietohallinto, markkinointi, koulutus ja viestintä. Taloushallinto palvelee Yliopiston Apteekin lisäksi tytäryhtiöitä.

Yliopiston Apteekki aloitti vuonna 2008 verkkopalvelunsa uusimisen. Tavoitteena on tarjota luotettavaa tietoa lääkkeistä ja muista apteekin myymistä tuotteista sekä tuotteiden ajantasaiset hintatiedot. Palvelu avattiin vuoden 2009 alkupuolella.

Vuoden 2008 aikana otettiin myös käyttöön uusi toiminnanohjausta ja asiakaspalvelua tehostava apteekkitietojärjestelmä MAXX Diakonissalaitoksen toimipisteessä. Järjestelmä otetaan myöhemmin vähitellen käyttöön kaikissa Yliopiston Apteekin toimipisteissä.

.....
”Palveluvalinnan farmaseutti palveli erittäin ihanasti ja muutenkin teillä on hyvä palvelu.”
.....

Sitaateissa olevat tekstit ovat asiakkailta saatua palautetta.

Yliopiston Apteekin henkilöstö

Yliopiston Apteekin tärkein voimavara on osaava ja asiakasläheinen henkilökunta. Yliopiston Apteekin henkilöstömäärä vuonna 2008 oli 951, josta 49 prosenttia oli farmaseutteja, 6 prosenttia proviisoreita ja 45 prosenttia muuta henkilökuntaa.

Farmaseutit vastaavat Yliopiston Apteekissa ensisijaisesti asiakaspalvelusta ja lääkeneuvonnasta. YA-talossa farmaseutit työskentelevät muun muassa laadunvarmistuksessa, lääkkeenvalmistuksessa, tilauspalveluissa tai tietopalveluissa. Työvoimapaalvelun farmaseutit tasaavat toimipisteiden resurssivajetta esimerkiksi koulutusten aikana.

Tekninen henkilökunta vastaa Yliopiston Apteekissa apteekin reseptipalvelun lääkekeräilystä, kassapalvelusta ja palveluvalinnan hyllyjen ylläpidosta. Lisäksi tekni-

nen henkilökunta tilaa tuotteet varastoon. Useissa toimipisteissä työvuorojen suunnittelu esimiesten ohjeiden mukaan ja laskutus kuuluvat tekniselle henkilökunnalle.

Proviisorit työskentelevät Yliopiston Apteekissa asiantuntija- tai esimiestehtävissä. Asiakaspalveluproviisorit ovat mukana apteekin asiakaspalvelutyössä ja tukevat farmaseutteja työssään. Asiakaspalvelupäälliköt toimivat apteekin esimiehinä ja vastaavat asiakaspalvelun johtamisesta apteekinhoitajan tukena. Myös apteekinhoitajat ovat koulutukseltaan proviisoreita.

YA-talossa työskentelee henkilökuntaa laadunvarmistuksessa, tuotannossa, materiaalihallinnossa, tilauspalveluissa sekä muissa keskitetyissä toiminnoissa, kuten talous- ja tietohallinnossa. Yliopiston Apteekin markkinointia, vies-

tintää ja osaa henkilöstöasioista, kuten koulutusta, hoidetaan keskitetysti.

Henkilöstöstrategia

Henkilöstöstrategiassa määritellään ne tekijät, joihin kiinnitetään huomiota Yliopiston Apteekin henkilöstöjohtamisessa. Henkilöstöstrategia kuvaa, miten henkilöstötyön kautta tuetaan liiketoiminnan tavoitteita muun muassa vahvistamalla osaamista, laadukasta esimiestyötä ja työhyvinvointia.

Apteekin menestyksen kannalta henkilöstö on keskeisessä roolissa. Asiakaspalvelun laatu, työn tehokkuus ja toiminnan sujuvuus perustuvat henkilökunnan tietotaitoon ja osaamiseen, työssä viihtymiseen sekä hyvinvointiin. Yliopiston Apteekki tarvitsee osaavaa ja motivoitunutta henkilökuntaa.

Apteekki panostaa erityisesti henkilökunnan koulutukseen, koska henkilökunnan sitoutuminen ja pitkäaikaiset työsuhteet ovat asiakaspalvelun kehittämisen keskeisimpiä resursseja.

Yliopiston Apteekin arvoihin kuuluu työntekijöistä huolehtiminen. Apteekin henkilöstöstrategian mukaan työntekijöillä pitää olla mahdollisuus tehdä työnsä hyvin ja kehittyä työssään. Esimiehillä on keskeinen rooli hyvän työyhteisön rakentamisessa. Lisäksi työntekijällä on oltava mahdollisuus tasapainoiseen elämään myös työn ulkopuolella.

Vastavuoroisesti henkilöstöstrategiassa odotetaan, että jokainen työntekijä tekee työnsä hyvin ja tunnollisesti sovitujen sääntöjen mukaan.

Henkilöstöstrategiassa määrittellään apteekin arvojen mukaisesti, miten uusi työntekijä perehdytetään työhönsä, miten henkilökuntaa tuetaan työssä kehittämisessä, miten apteekki huolehtii työntekijöidensä jaksamisesta ja turvallisuudesta, sekä miten työntekijää tuetaan ennen eläkkeelle jäämistä.

Henkilöstörakenne ja muutokset

Vuonna 2008 Yliopiston Apteekin henkilöstöstä oli farmaseutteja 470 (49 %), proviisoreita 58 (6 %) ja muuta henkilökuntaa 423 (45 %). Muuhun henkilökuntaan kuuluvat sekä tekniset työntekijät että toimihenkilöt, joilla ei ole farmaseuttista koulutusta.

Vakituisia työsuhteita oli 783 (83 %) ja määräaikaisia 168 (17 %). Kokoaikaisia oli 491 (52 %) ja osa-aikaisia 460 (48 %). Määräaikaisten työsuhteiden määrään vaikuttaa muun muassa farmasian opiskelijoiden harjoittelujaksot Yliopiston Apteekissa sekä iltatöitä tekevien opiskelijoiden työsuhteet.

Yliopiston Apteekki pyrkii tukemaan henkilökunnan työelämän ja työn ulkopuolisen elämän tasa-painottamista, mikä vaikuttaa osa-aikaisten työsuhteiden määrään. Osa-aikatyön valitsevat usein pienten lasten vanhemmat, ikääntyneitä vanhempiaan hoitavat, muualla opiskelevat ja ikääntyneemmät työntekijät. Osa-aikaisuus on aina työntekijän oma valinta.

Palkat ja palkitseminen

Vuonna 2008 Yliopiston Apteekin henkilöstökulut olivat 29,9 miljoonaa euroa (+5,4 %), josta palkkoja 24,6 miljoonaa euroa, muita henkilöstösivukuluja 1,5 miljoonaa euroa ja eläkkeitä 3,8 miljoonaa euroa.

Yliopiston Apteekissa oli vuonna 2008 käytössä tulospalkkiojärjestelmä, jossa maksettavaan tulospalkkioon vaikuttivat Yliopiston Apteekin tulos, toimipisteen (tai tulosryhmän) tulos sekä henkilökohtainen suoriutumisen. Tulospalkkion enimmäismäärä oli 12 prosenttia vuosiansiosta. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteena on ohjata toimintaa apteekin kannalta kulloinkin keskeisiin toiminnallisiin tavoitteisiin. Yliopiston Apteekin ylin johto määrittelee tulospalkkiokriteerit vuoden alussa.

Vuoden 2008 tulospalkkiokriteereissä käyttökate käytettiin tulospalkkion maksamisen kriteerinä. Palkkiota voidaan maksaa vain mikäli käyttökate kasvaa riittävästi. Yliopiston Apteekin vuoden 2008 liikevaihto kasvoi, mutta käyttökate pysyi ennallaan, joten tulospalkkioita ei maksettu.

Henkilöstöjohtaminen

Hyvällä esimiestyöllä voidaan merkittävästi vaikuttaa työilmapiiriin, asiakaspalvelun laatuun, työn sujuvuuteen, henkilökunnan kehittämiseen ja sovit-

jen toimintatapojen jalkauttamiseen organisaatiossa. Yliopiston Apteekissa on viime vuosina panostettu erityisesti esimiesten koulutukseen ja johtamisen kehittämiseen. Esimiesten laajamittainen koulutus aloitettiin 2001.

Vuonna 2008 jatkui yhteistyö Paasonen Koulutuspalvelut Oy:n kanssa. Ensimmäinen ryhmä Yliopiston Apteekin esimiehiä sai vuoden 2008 alussa päätökseen Kaupan esimiehen erikoisammattitutkinnon, joka oli räätälöity Yliopiston Apteekille (YA-EAT). Lisäksi esimiehet saavat kehittymisensä tueksi palautetta työstään lähialeilta, kollegoilta ja esimieheltä.

Koko henkilöstö kuuluu säännöllisten kehityskeskustelujen piiriin. Isoissa toimipisteissä on käytössä lähiesimieskäytäntö. Kukin esimies käy kehityskeskustelut omien lähialaistensa kanssa. Keskusteluissa keskitytään erityisesti työn haasteisiin ja niistä selviämiseen sekä mahdolliseen koulutustarpeeseen. Jokaiselle työntekijälle laaditaan oma kehitysohjelmansa.

Henkilöstön osaaminen ja kehittäminen

Uusien työntekijöiden perehdytyksessä luodaan pohja työtehtävien menestykselliseen hoitamiseen. Perehdytysvaiheessa käydään läpi muun muassa asiakaspalvelun perusteet, apteekin toimintatavat, tutustutaan oman yksikön toimintaan ja perehdytyspäivillä YA-talolla keskitettyihin toimintoihin.

Perehdytykseen kuuluu lisäksi oman työtehtävän edellyttämää koulutusta. YA-Akatemia vastaa Yliopiston Apteekin henkilökunnan koulutuksesta. Koulutusta toteutetaan sekä lähiopetuspäivinä että paikallisesti omissa toimipisteissä sähköisen YA-kanavan välityksellä.

Yliopiston Apteekissa toteute-

Tekninen työntekijä Jenni Naapuri palvelee asiakasta Yliopiston Apteekissa Viikissä.

taan urapolkuajatteluun perustuvaa koulutusta. Urapolkujen avulla työntekijällä on halutessaan mahdollisuus 1-3 vuodessa kehittyä jonkin aihealueen erityisasiantuntijaksi.

YA-LPT (liiketalouden perustutkinto) on tarkoitettu ensisijaisesti teknisen henkilökunnan ja YA-talon sopivissa työtehtävissä toimivien henkilöiden urapolkukoulutukseksi. Sisältö on räätälöity Yliopiston Apteekille virallisen liiketalouden perustutkinnon (merkonomi) pohjalta. Osallistujat saavat koulutuksen päätteeksi tutkintotodistuksen liiketalouden

perustutkinnosta. Ensimmäiset YA-LPT –kurssit alkoivat keväällä 2007, ja 28 kurssilaista valmistui loppuvuodesta 2008. Koulutukseen liittyvät harjoitustyöt ovat hyödyttäneet myös toiminnan kehittämistä Yliopiston Apteekissa.

YA-AFT (asiantuntijafarmaseuttitutkinto) on YA-Akatemian tarjoama urapolkukoulutus farmaseuttiselle henkilökunnalle. Farmaseutilla on mahdollisuus suorittaa Yliopiston Apteekin oma asiantuntijafarmaseutin tutkinto (YA-AFT), joka sisältää koulutuspäivien lisäksi myös tenttejä sekä loppu työn. YA-AFT käynnistyi vuoden

2007 aikana vaiheittain. Aihealueina ovat muun muassa astma ja allergia, diabetes, eläinten hoito, itsehoito ja geriatria. Koulutuksiin on osallistunut jo 127 farmaseuttia.

YA-EAT (kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto) on tarkoitettu esimiehille, jotka haluavat syventää johtamistaitojaan. Tutkinnon tavoitteena on antaa valmiudet toimia apteekinhoitajana tai YA-talossa yksikön esimiehenä. Tutkinto sisältää muun muassa strategia- ja talouskoulutusta, henkilöstöjohtamista sekä omaan työhön liittyvän kehittämisprojektin. Sisältö on räätälöity Yliopiston

Apteekille virallisen kaupan esimiehen erikoisammattitutkinnon pohjalta. Tutkinnon suorittaminen kestää 1,5 vuotta. Ensimmäiset 19 kursсилаista valmistuivat alkuvuodesta 2008.

Urapolkujen lisäksi Yliopiston Apteekissa järjestetään koulutusta ajankohtaisista aiheista koko henkilökunnalle. Akatemiapäivät järjestetään 1-2 kertaa vuodessa koulutustarpeesta riippuen joko farmaseuttiselle henkilöstölle tai koko henkilökunnalle. Uusille työntekijöille järjestetään asiakaspalveluvalmennus ja uusille farmaseuteille ja proviisoreille lääkkeiden yhteisvai- kutuskoulutus.

Varsinaisten koulutuspäivien lisäksi henkilöstön osaamista ylläpidetään verkkokurssien avulla. Verkkokursseina on mahdollista opiskella esimerkiksi työturvallisuutta, erilaisten sairauksien hoitoa tai kulttuureiden kohtaamiseen liittyviä asioita. Lisäksi farmaseuttiselle henkilöstölle järjestetään kuukausittain lukutunti, jonka aikana on tarkoitus perehtyä ajankohtaisiin asioihin kirjallisessa muodossa.

Työhyvinvointi

Yliopiston Apteekki on seurannut säännöllisesti henkilökunnan työtyytyväisyyttä sekä omilla tutkimuksillaan että osallistumalla Suomen parhaat työpaikat -tutkimukseen. Suomen Parhaat työpaikat -palautetta hyödynnetään yksiköissä siten, että jokaisessa Yliopiston Apteekin toimipisteessä YA-tiimi etsii palautteesta oman työyhteisön vahvuudet sekä muutamia kehittämiskohteita. Niille aikataulutetaan ratkaisut, joiden toteuttamista seurataan.

Työhyvinvointi ja kuntoutus

Työhyvinvointia edistetään Yliopiston Apteekissa toimipisteiden käytössä olevalla Tyky-rahalla, joka on tarkoitettu työhyvinvointia edistäviin toimiin. Toimipisteet ovat käyttäneet tätä rahaa muun muassa henkilökunnan liikuntaharrastusten tukemiseen sekä yhteisiin liikuntatapahtumiin.

Yliopiston Apteekki pyrkii tukemaan myös työhyvinvoinnin kannalta erityisen tuen tarpeessa olevaa henkilökuntaa. Henkilökunnalle on tarjottu mahdollisuus osal-

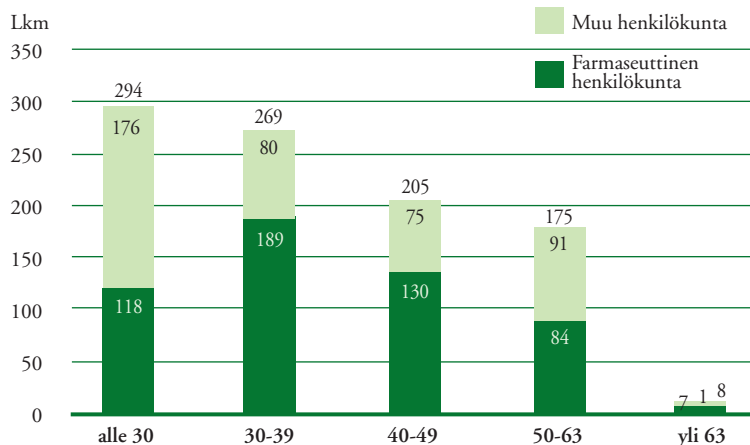
listua Kelan tukemaan ASLAK-kuntoutukseen. ASLAK-kurssin tavoitteena on muun muassa fyysisen ja psykososiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen, laaja-alaisen työkyvyn säilyminen sekä omaan ja työyhteisön hyvinvointiin vaikuttaminen. Vuonna 2008 Yliopiston Apteekissa oli kaksi ASLAK-ryhmää, joissa oli yhteensä 16 kuntoutettavaa.

Erityinen panostus työhyvinvoinnin tukemiseen oli touku- kuussa 2008 YA-talolla toteutettu kunnonarviointi. Sen perusteella 23 valmennuksesta eniten hyötyvää pääsi mukaan henkilökohtaiseen palveluun, jonka tavoite on minimoida terveysriskejä ja sitä kautta parantaa henkilöstön jaksamista. Mikäli pilotti onnistuu, toimintaa voidaan laajentaa niihin työyhteisöihin, jotka hyötyisivät siitä eniten.

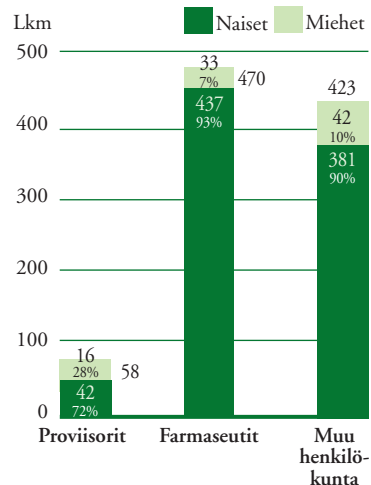
Työterveys ja turvallisuus

Yliopiston Apteekin työterveys- työn tavoitteena on ylläpitää henkilökunnan hyvää työterveyttä ja -kykyä. Lisäksi halutaan tukea henkilökunnan sairaudenhoitoa.

Yliopiston Apteekin työntekijöiden ikäjakauma 2008

Naisten ja miesten sijoittuminen eri tehtäviin 2008

Yliopiston Apteekki tarjoaa työntekijöilleen yleislääkäritasoisien avosairaanhoidon tietyin rajoituksin. Lisäksi työntekijä saa yleislääkärin tai konsultoivan erikoislääkärin määräämät, sairauden toteutemiseksi tarpeelliset tutkimukset maksutta. Työterveyshuollon lähetteellä henkilöstöllä on mahdollisuus viiteen psykologikonsultaatioon vuoden aikana.

Henkilöstön työterveyttä seurataan ja ehkäisevää terveydenhoitoa toteutetaan Yliopiston Apteekin tarjoamalla terveystarkastuksilla. Tämän lisäksi vakituinen henkilöstömme sai syksyllä 2008 sairauskuluvakuutuksen, joka kattaa paitsi äkilliset, myös vanhat sairaudet.

Sairauspoissaolojen määrän systemaattista seuranta on tehty vuodesta 2007. Työkyvyn palauttamisohjelma velvoittaa esimiehen tarttumaan henkilöstön runsaisiin poissaoloihin. Poissaoloihin puuttumisella pyritään ennaltaehkäisemään terveyshaittojen karttumisen sekä kohtelevaan henkilöstöä tasapuolisesti.

Syksyllä 2008 Yliopiston Apteekki sai kattavan työsuojeluohjel-

man, jonka avulla halutaan varmistaa, että työyhteisöjen riskit tunnetaan ja että paikallisten kehittämishojelmien avulla taataan työpaikan ergonomia, henkilöstön työssä jaksaminen ja työn turvallisuus.

Tasa-arvo

Yliopiston Apteekissa on käytössä tasa-arvosuunnitelma, jonka tavoitteena on, että naiset ja miehet ovat samanlaisissa tehtävissä palkkauksellisesti tasa-arvoisia, ja heidän mahdollisuutensa tulla valituksi Yliopiston Apteekin erilaisiin tehtäviin ovat sukupuolesta riippumattomat. Yliopiston Apteekissa kohdellaan kaikkia rodusta ja uskonnosta riippumatta tasavertaisesti.

Tehtyjen selvitysten perusteella naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu hyvin Yliopiston Apteekissa. Alan työvoiman sukupuolijakaumasta johtuen työntekijöistä on huomattavan suuri osuus naisia, mutta rekrytoinnissa pyritään huolehtimaan siitä, että tehtäviin hakeutuu kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Yliopiston Apteekin toimipisteissä naisten osuus on 93 prosenttia ja YA-talol-

la 79 prosenttia.

Tavoitteena on, että Yliopiston Apteekissa työntekijöitä johdetaan tasapuolisesti sukupuolesta riippumatta. Kaikille tarjotaan yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen ja uralla etenemiseen.

Yliopiston Apteekilla on pitkät aukioloajat, mutta perhe-elämän ja työelämän yhteensovittamista parannetaan mahdollisuuksien mukaan muun muassa hyväksymällä lyhyempi työaika. Perhevapailta työhön palaaville tarjotaan samanlainen perehdytys kuin uusille työntekijöille.

Ikääntyvien työntekijöiden työssä jaksamista tuetaan järjestämällä mahdollisuuksia kuntoutukseen, osa-aikaeläkkeeseen tai lyhennettyyn työaikaan. Mahdollisuuksien mukaan pyritään järjestämään työvuorot sellaisiksi, että työstä palautumisaika jää riittävän pitkäksi.

Yliopiston Apteekki jälleen parhaita työpaikkoja

Suomen parhaat työpaikat 2009 -lista on puolueeton hyvän työpaikan mittari. Tutkimuksen on toteuttanut Great Place to Work® Institute Finland, joka tekee vuosittain selvityksen Suomen parhaista työpaikoista.

Yliopiston Apteekki sijoittui viidenneksi suurten organisaatioiden sarjassa. Tutkimuksen kautta saatu palaute vaikuttaa Yliopiston Apteekin organisaation edelleen kehittämiseen. Nyt tutkimukseen osallistuneista kolme neljästä piti Yliopiston Apteekia todella hyvänä työpaikkana.

Tutkimukseen osallistui organisaatioita sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta. Suomen parhaat työpaikat valitaan pääosin organisaatioiden henki-

löstökyselyissä esiin tulleiden työntekijöiden mielipiteiden perusteella. Lisäksi jokainen tutkimukseen osallistuva organisaatio täyttää taustakyselyn organisaation henkilöstöjohtamiskäytännöistä.

Toiminta Virossa ja Venäjällä

YA Ülikooli Apteek on muutamassa vuodessa vakiinnuttanut asemansa erityisesti Tallinnan alueella Virossa. Pietarissa Universitetskaja Aptekalla on takana kolme täytttä toimintavuotta. Toiminnan alku on ollut Venäjällä huomattavasti Viroa haastavampaa.

Yliopiston Apteekin tytäryhtiöllä on Virossa kymmenen apteekkia ja kolme terveyskauppaa. YA Ülikooli Apteekkeista kaksi sijaitsee Tallinnassa ja loput Pärnussa, Narvasa, Kuressaaressa, Tartossa, Viljandissa ja Lihulassa. Viljandin apteekilla on sivuapteekki Mustlassa ja Narvan apteekilla Jõhvissa. Terveyskaupat sijaitsevat Haapsalussa, Viimsissä ja Kuressaaressa. Apteekkilupajärjestelmän muutosta odoteltaessa terveyskaupat ovat tilapäinen ratkaisu, joilla taataan hyvät liikepaikat. Työntekijöitä Virossa oli vuoden lopussa yhteensä 83.

Yliopiston Apteekin palvelukonsepti on saanut hyvän jalansijan Virossa. Työvoimatilanne on hyvä ja Tallinnassa YA Ülikooli Apteek –nimi on vakiinnuttanut

asemansa.

Yliopiston Apteekki perusti vuonna 2008 Viroon oman logistiikka- ja tukkuliikkeen Medapta OÜ:n, jonka palveluksessa oli vuoden lopussa kuusi henkilöä.

Virossa Yliopiston Apteekki saavutti vuodelle 2008 asetetut tavoitteensa ja toiminta on ollut kannattavaa. Kuluvan vuoden tavoitteena on kehittää edelleen ketju- ja parantamalla asiakaspalvelua.

Virossa on huolehdittu toiminnan kannattavuudesta tarkalla kuluseurannalla. Samaan aikaan on huolehdittu toiminnan kehittämisestä muun muassa perustamalla tukkuliike ja parantamalla asiakaspalvelua.

Universitetskaja Apteka

Pietarissa olevat kahdeksan Universitetskaja Aptekaa sijaitsevat Garden Cityssä Lahdassa, Piterissä Tipanovalla, Mayakovskayalla, Atlantic Cityssä, Promenadilla, Sadovayalla, Veteranovalla ja Felicitassa. Maaliskuussa 2009 avataan yhdeksäs apteekki Atmosferan kauppakeskuksessa. Vuoden lo-

pussa Universitetskaja Aptekalla oli 85 työntekijää.

Venäjällä apteekkien perustaminen on vapaata. Tyypillisesti apteekit ovat pieniä ja niitä on paljon. Alalla toimii useita suuria ketjuja, joista Pietarin alueella toimii neljä. Nykyisessä taloustilanteessa suurissa vaikeuksissa ovat ne ketjut, jotka ovat rahoittaneet kasvunsa lainarahoituksen turvin. Universitetskaja Apteka oli ensimmäinen ulkomaalaisomistuksessa oleva apteekki Pietarin alueella.

Universitetskaja Apteka poikkeaa muista apteekkeista sekä myymälä- että toimintakonseptinsa suhteen. Yliopiston Apteekki pyrkii erottautumaan Venäjällä hyvällä palvelulla, lääkeneuvonnalla sekä luotettavuudella.

Lääkevääreännökset ovat Venäjän lääkehuollon suurimpia haasteita. Universitetskaja Aptekan keskeisenä tavoitteena on huolehtia siitä, että myytävät lääkkeet olisivat luotettavia.

Yliopiston Apteekin johtoryhmää vahvistettiin vuoden 2008 keväällä palkkaamalla Venäjän liiketoiminnan kehitysjohtaja.

Yliopiston Apteekin ympäristösuunnitelma

Yliopiston Apteekille laadittiin ympäristöstrategia vuonna 2006. Ympäristönäkökulmien huomioiminen apteekin omassa toiminnassa on osa Yliopiston Apteekin yhteiskuntavastuuhankkeita.

Lääkejätteitä ovat asiakkaiden apteekkiin palauttamattomat tai vanhentuneet lääkkeet. Lääkkeet ovat eläviin organismeihin vaikuttavina aineina luonnossa ongelmajätettä. Niiden oikea hävitystapa on palauttaa ne apteekkiin, josta ne toimitetaan asianmukaisesti hävitettäväksi. Suomessa apteekit keräävät asiakkaiden palauttaman lääkejätteen ja kunnat vastaavat niiden hävittämistä aiheutuvista kuluista.

Yliopiston Apteekki on jatkanut aktiivista tiedottamista lääkejätteiden oikeasta hävityksestä sekä tarpeettomien lääkkeiden aiheuttamista riskeistä kotona. Vuonna

2009 Yliopiston Apteekissa tutkitaan mahdollisuutta helpottaa lääkejätteen palauttamista tuomalla apteekin asiakastiloihin lukitut lääkejäteastiat. Astioiden ottamisesta käyttöön päätetään kokeilujakson aikana kertyneiden kokemusten perusteella. Seuraavan kerran palautetun lääkejätteen määrää kartoitetaan vuoden 2010 alussa.

Ympäristösuunnitelma ja tavoitteet

Yliopiston Apteekin ympäristöstrategiassa kiinnitetään huomioita useisiin alueisiin apteekin omassa toiminnassa. Tavoitteena on, että jätelajittelussa käytetään hyödyksi kaikki kiinteistöjen tarjoamat lajitteijakeet.

Oman tuotannon lääkepäästöjä ulkoilmaan ja viemäriverkostoon selvitettiin kesällä 2008 tehdyllä kartoituksella. Tutkimuksen perusteella todettiin, että valmistuksesta

ympäristöön kulkeutuvat lääkeainejäämät ovat hyvin vähäisiä, eivätkä ne aiheuta merkittävää ongelmaa ympäristölle.

Yliopiston Apteekki pyrkii suosimaan omassa toiminnassaan ympäristöystävällisiä ja -merkittyjä tuotteita. Apteekin julkaisemien lehtien, Uniikki-henkilöstölehti ja Apteekin hyllyltä -asiakaslehti, painoprosessit ja painopaperit ovat ympäristömerkittyjä. Asiakkaille tarkoitettut muovipussit on valmistettu uusiomuovista.

Vuoden 2008 aikana selvitettiin Yliopiston Apteekin henkilöstön matkustuksesta aiheutuvia ympäristöpäästöjä ja sitä, voisiko niitä vähentää käyttämällä mahdollisuuksien mukaan ympäristöystävällisempiä liikennevälineitä. Selvityksen seurauksena Yliopiston Apteekki on siirtynyt käyttämään lyhyemmillä välimatkoilla lentomatkustuksen sijaan junaa.

Rehtori Thomas Wilhelmsson:

Apteekin tuotto erittäin merkittävä lisä yliopiston budjettiin

Yliopiston Apteekin omistaa Helsingin yliopisto. Yhtenä osana apteekin missiota on turvata eurooppalaisen huippuyliopiston eli Helsingin yliopiston oma rahoitus. Yliopiston Apteekki tulouttaa vuosittain yliopistolle apteekkimaksun, välittömät verot ja voitonjakonsa.

”Yliopiston Apteekin meille vuosittain tuoma tuotto on erittäin merkittävä lisä budjettiimme. Se on mahdollistanut monet huippututkimukseen, infrastruktuuriin ja rakennuksiin vuosien saatossa tekemistämme panostuksista”, toteaa Helsingin yliopiston rehtori Thomas Wilhelmsson.

Hän muistuttaa, että yrityksen omistajalla on aina taloudellinen intressi. ”Yliopiston Apteekin tulotukset merkitsevät sitä, että meillä on rakennuskanta huippukunnossa, ja useilla aloilla maailman huippuun lukeutuvia tutkimusryhmiä. Näissä asioissa apteekin tuloutus on ollut yksi hyvin keskeinen tekijä ja antanut meille sellaista liikkumavaraa, jota meillä ei muuten olisi ollut.”

Siviili- ja kauppaoikeuden professori Thomas Wilhelmsson aloitti työnsä Helsingin yliopiston rehtorina elokuussa 2008. Sitä ennen hän toimi yliopiston vararehtorina vuodesta 1998 lähtien vastuualueinaan muun muassa kansainväliset ja kaksikielisyysasiat.

”Yleisesti ottaen rehtorin tärkein tehtävä on huolehtia, että Helsingin yliopiston kansainvälisesti katsoen korkeatasoinen tutkimus ja opetustoiminta pyörii mahdollisimman hyvällä tavalla. On huolehdittava, että yliopistosta tulee vieläkin korkeatasoisempi.”

Apteekki tukee opetusta

Yliopiston Apteekki osallistuu

farmaseuttien ja proviisorien koulutukseen tarjoamalla harjoittelu- paikkoja ja tutkimusmahdollisuuksia. Tämä hyödyttää sekä yliopistoa että apteekkiä.

Yliopiston Apteekki on Suomen suurin farmaseuttisen henkilökunnan työllistäjä.

”Suhde farmasian tiedekunnan ja Yliopiston Apteekin välillä on tärkeä. Apteekin olemassaolo tukee opetustamme. Toisaalta farmaseutit ja proviisorit löytävät apteekista oman harjoittelu- ja uramahdollisuuden”, hän muistuttaa.

Yliopiston Apteekki on tukenut Helsingin yliopiston tieteellistä tutkimusta ja opetusta. Farmasian tiedekuntaan on lahjoitettu kaksi professuuria: vuonna 2003 sosiaalifarmasian ja vuonna 2005 farmakoekonomian professuuri. Lisäksi keväällä 2008 tehtiin 1,6 miljoonan euron lahjoitus, jolla perustettiin farmakogenetiikan professuuri lääketieteelliseen tiedekuntaan.

”Eriaiset lahjoitusprofessuurit ovat merkittävä lisä toimintaamme. Olemme yhä laajenevassa määrin riippuvaisia siitä, että saamme tällaisia lahjoituksia. Erityisesti farmasiaan liittyvällä alalla on erittäin merkittävää, että apteekki on voinut näin myötävaikuttaa farmasian opetukseen ja tutkimukseen”, toteaa Wilhelmsson.

Yritysyhteistyö kasvaa

Helsingin yliopiston rahoituksesta 60 prosenttia tulee valtion suorana budjettirahoituksena. ”Nykyinen maan hallitus vannoo sen nimiin, että yliopistojen rahoitus pidetään kohtalaisen hyvänä. Viime vuosina on tapahtunut lievää heikkenemistä, mutta toivoa on, että julkinen rahoitus pysyisi nykyisellä tasolla tai parantuisi jatkossa.”

Wilhelmsson näkee, että yritysyhteistyö erilaisine muotoineen kasvaa koko ajan. ”Se on suunta, johon täytyy kasvavassa määrin mennä. Samalla täytyy pitää huolta, että perustutkimuksen ja yliopistopetuksen taso säilyy. Yritysyhteistyö kanavoituu usein sellaiseen soveltavaan tutkimukseen, josta on yrityksille suoraa hyötyä.”

Hän muistuttaa, että yliopiston autonomia, perustutkimus ja opetus ovat arvoja, joita täytyy vaalia. ”Näkisin, että nämä asiat eivät vielä ole uhattuna. Vielä on runsaasti tilaa suhteiden kehittämiseksi yrity maailman suuntaan.”

Yliopistolaki muuttuu

Yliopistolain uudistus muuttaa hallintoa tuntuvasti. Tavoitteena on muuttaa yliopistot valtion tilivirastoista taloudellisesti autonomisiksi oikeushenkilöiksi vuoden 2010 alusta. Niistä tulee julkisoikeudellisia laitoksia.

”Tämän rehtoraatin ehkä kaikkein keskeisin tehtävä on yliopistouudistuksen toteuttaminen. Tulossa on erittäin suuri lakiuudistus, joka muuttaa asemaamme. Toki vaikutamme koko ajan lain valmisteluun.”

Lakiuudistuksen tarkoituksena on siirtää asioita yliopiston itsensä päätettäväksi. Wilhelmsson suhtautuu yliopistolain uudistukseen myönteisesti. ”Yliopistonlain muutos antaa meille uusia mahdollisuuksia kehittyä, joten se on mielestäni hyvä asia. Siihen sisältyy kyllä myös riskejä, mutta on huolehdittava siitä, etteivät ne toteudu.”

Hänen mielestään yksi uudistuksen tärkeimpiä asioita on yliopiston taloudellisen autonomian lisääntyminen. ”Voimme päättää omista taloudellisista asioistamme, rahaliikenteestä, pääomasta ja

varainhankinnasta. Johtamisjärjestelmät uudistuvat siten, että yliopistoa pystytään toivottavasti johtamaan tehokkaammin.”

Wilhelmssonin ennustaa yli-

opiston yritysomistuksen laajenevan tulevaisuudessa kohtuullisessa määrin. ”Yliopistouudistus tähtää ideologialtaan siihen, että siitä tulee tavallisempi tapa toimia. Hel-

singin yliopistolle tämä ei ole kovin uusi asia, koska meillä on jo valtion budjettitalouden ulkopuolella olevat rahastot.”

Professori Pertti Neuvonen

Helsingin yliopistolle farmakogenetiikan professuuri 1,6 miljoonan euron lahjoituksella

Yliopiston Apteekki lahjoitti vuonna 2008 Helsingin yliopiston lääketieteelliselle tiedekunnalle farmakogenetiikan professuurin. Kyseessä on alan ensimmäinen professuuri Suomessa. Lahjoitusprofessuurilla palvellaan kliinisen lääkehoidon turvallista ja tehokasta toteutusta.

Farmakogenetiikka on yksi nopeimmin kasvavia lääkkeisiin liittyviä tieteenaloja. Se selvittää henkilöiden välisiä perinnöllisiä eroja lääkkeiden käyttäytymisessä ja lääkevasteessa. Tutkimuksen avulla voidaan selvittää, mikä on perimän merkitys yksilöllistä lääkevastetta muuntelevana tekijänä.

Farmakogeneettisten tutkimusten avulla voitaisiin parantaa monien lääkkeiden tehoa ja turvallisuutta. Sama lääke ei ole tietynä annoksena optimaalinen kaikille, vaan optimaalisessa annoksessa on yksilöllisiä eroja.

”Lääkeannos, joka sopii yhdelle potilaalle, voi olla toiselle liian pieni ja aiheuttaa kolmannelle henkilölle haittavaikutuksia. Näiden potilaskohtaisten erojen syy voi olla perintötekijöissä. Farmakogenetiikan tavoitteena on auttaa löytämään oikea lääke oikeana annoksena oikealle potilaalle. Suomalaisessa väestössä voi olla omia erityispiirteitä lääkevaikutuksissa ja lääketurvallisuudessa. Näiden selvittäminen on suomalaiskansallisestikin tärkeää”, kertoo kliinisen farmakologian professori, Diagnostis-terapeuttisen osaston johtaja **Pertti Neuvonen** Helsingin yliopiston lääketieteellisestä tiedekunnasta.

Helsingin yliopistossa on vahva tutkimusperinne sekä genetiikassa että kliinisen farmakologian

ja lääkehoidon alalla muun muassa lääkeaineiden yhteisvaikutusten tutkimuksessa. Farmakogenetiikan professuuri hyödyttää monia lääketieteen erikoisaloja ja palvelee myös farmasian ja eläinlääketieteellisen tiedekuntien tutkimusta ja opetusta.

”Farmakogenetiikan merkitys lääkkeen valinnassa ja lääkehoidossa tulee yhä tärkeämmäksi. On tärkeää, että Suomessa on henkilö, joka pystyy paneutumaan ja keskittymään tähän alueeseen”, kertoo Neuvonen.

Yliopiston Apteekki on tukenut tieteellistä tutkimusta ja opetusta aikaisemmin monin tavoin. Se on aiemmin lahjoittanut Helsingin yliopiston farmasian tiedekuntaan kaksi professuuria: vuonna 2003 sosiaalifarmasian ja vuonna 2005 farmakoeconomian professuurin.

Suomalaiset erityispiirteet lääkevaikutuksissa

Suomalaisessa väestössä voi olla geneettisiä poikkeavuuksia, jotka altistavat lääkkeiden haittavaikutuksille. Hiljattain on löydetty Suomessa esiintyviä geenipoikkeavuuksia, jotka lisäävät alttiutta eräiden lääkkeiden aiheuttamille vakaville sydämen rytmihäiriöille.

On mahdollista, että Suomessa joidenkin ihmisten lääkeaineenvaihduntaan vaikuttavissa perintötekijöissä voi olla merkittäviä eroja verrattuna muunmaalaisiin ihmisiin. On myös viitteitä, että jopa itä- ja länsisuomalaisten henkilöiden välillä saattaa olla geneettisiä eroja lääkkeiden käyttäytymisessä ja lääkevaikutuksissa.

”Vaikka asiasta on tehty muutamia tutkimuksia, alue on hyvin

laaja ja tutkittavaa on paljon. On vielä aika lailla tuntematonta aluetta, mikä on geneettisten poikkeavuuksien merkitys kunkin lääkkeen kohdalla”, kertoo Neuvonen.

Yksi farmakogenetiikan ajankohtaisista tutkimuskohteista on statiinit, joita käytetään yleisesti kolesterolilääkkeinä. Nämä lääkkeet aiheuttavat suurina annoksina joillekin potilaille lihasvaurioita.

”Helsingin yliopistossa on tehty perustavaa laatua oleva tutkimussarja, jossa selvitettiin erään geenin perinnöllistä muuntelua suomalaisilla ja eri väestöissä maailmanlaajuisesti sekä näiden vaikutusta eri statiineihin. Eri väestöissä havaittiin suuria perinnöllisiä eroja statiinien pitoisuuksiin ja turvallisuuteen keskeisesti vaikuttavassa perintötekijässä. Statiinien ominaisuuksissa voikin olla merkittäviä eroja eri väestöissä maapallon eri puolilla”, selvittää Neuvonen.

Tutkimusten perusteella HUS:n laboratoriossa otetaan lähitulevaisuudessa käyttöön geenitesti tilanteisiin, joissa potilaalle ollaan aloittamassa suurta simvastatiinin annostusta. Jos potilaalla on perinnöllisenä poikkeavuutena hidas kuljetusmekanismi maksasoluihin, hänellä on monikymmenkertainen riski saada lihashaitta.

”Havainnot ovat erittäin tärkeitä, sillä kyseessä on maailman eniten käytetty lääkeryhmä. Lääkityksestä tulee entistä turvallisempaa, kun opitaan ymmärtämään riskejä ja välttämään niitä.”

Geenitestejä ennen lääkityksen aloittamista

Jo nykyään on mahdollista selvittää rutiinitutkimuksena eräiden lääkeainemetabolian ja lääketurvallisuuden kannalta keskeisten entsyymien toimintaa sääteleviä geenejä. Tulevaisuudessa on mahdollista, että potilaat testataan tärkeimpien geenien osalta jo ennen sellaisten lääkkeitöiden aloittamista, joihin liittyy vaarallisten haittavaikutusten riski tai joissa lääkkeen teho riippuu perintötekijöistä.

Eräät vahvat kipulääkkeet kuten kodeiini ja tramadoli ovat lähes tehottomia sellaisilla kipupotilailla, joilla on tietyn entsyymin toimimattomuuden aiheuttava geenipoikkeavuus. Noin seitsemän prosenttia suomalaisista kuuluu tähän joukkoon. ”Nämä ovat lääkkeitä, joiden pitää muuttua elimistössä aktiiviseen muotoon. Tätä geenitestausta on jo mahdollista tehdä HUS:n laboratoriossa. On ilmeistä, että näitä testejä tehdään jatkossa enenevässä määrin.” Toisaalta niin

sanotuilla ultranopeilla metaboloijilla näiden lääkkeiden vaikutus saattaa olla yllättävän voimakas. Esimerkiksi kodeiinin nopea muuttuminen elimistössä morfiiniksi voi aiheuttaa jopa hengityksen lamaanutumisen.

Neuvonen visioi lääkehoidon tulevaisuutta. ”Arvelen, että kymmenen vuoden päästä potilaan sai-

raskertomuksessa näkyy potilaan lääkityksen kannalta keskeinen geneettinen profiili, jotta se voidaan ottaa huomioon. On erittäin arvokasta, että Yliopiston Apteekki on tekemällään lahjoituksella tukemassa tätä lääketurvallisuuden kannalta tärkeää kehitystä Suomessa.”

Yliopiston Apteekin 250-vuotisapuraha lääkeaineiden metabolian tutkimukseen

Yliopiston Apteekki myönsi viime vuonna 16 000 euron apurahan tutkimukseen, jossa selvitetään lääkeaineita hajottavia entsyymejä. Apuraha myönnettiin proviisori **Katriina Itäaholle**, joka tekee työtä Helsingin yliopiston farmaseuttisen kemian osastolla.

Itäahon väitöskirjan aiheena on ”Lääkeaineita metaboloivien entsyymien (UGT ja SULT) subraattispesifisyys”. Tutkimuksen

kohteena on kaksi entsyymiperhettä, UDP-glukuronosyyli transferaasit ja sulfotransferaasit, jotka molemmat ovat tärkeitä monien lääkeaineiden metaboliassa. Tutkimuksen tavoitteena on saada lisää tietoa näiden entsyymien rakenteesta ja siitä, millaisia yhdisteitä ne metaboloivat, kuinka nopeasti, ja millaisia hajoamistuotteita näistä syntyy.

Hallituksen toimintakertomus 1.1.-31.12.2008

Yliopiston Apteekin hallitus: Riitta-Mari Tulamo, Jari Kokkonen, Marja Airaksinen, Ilkka Hyvärinen, Juha Korppi-Tommola, Eija Kalso, Thomas Wilhelmsson ja Olli Mäenpää (hallituksen puheenjohtaja).

Yliopiston Apteekki on Helsingin yliopiston omistama apteekki, joka harjoittaa apteekkitoimintaa Suomessa. Yliopiston Apteekilla on Suomessa sen toimintaa tukevia tytäryhtiöitä. Lisäksi sen tytäryhtiöillä on apteekkitoimintaa Virossa ja Venäjällä. Yliopiston Apteekista ja sen tytäryhtiöistä on laadittu konsernitilinpäätös.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Avohoidon lääkemarkkinat kasvoivat maltillisesti. Liikevoitto pysyi edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2008 tehtiin panostuksia tulevaisuuteen ja liiketoiminnan kehittämiseen muun muassa konsernitoimintoja vahvistamalla. Liiketiloja uudistettiin erityisesti Tam-

pereellä ja Porissa.

Vuoden 2008 aikana kehitettiin Yliopiston Apteekin verkkopalveluja ja aloitettiin uuden apteekkijärjestelmän käyttöönotto Diakonissalaitoksen toimipisteessä.

Joulukuussa 2008 hyväksyttiin laki lääkkeiden viitehintajärjestelmästä. Suomessa otetaan käyttöön lääkkeiden viitehintajärjestelmä 1.4.2009 alkaen. Lääkevaihto antaa potilaalle mahdollisuuden vaihtaa lääkärin määräämä lääke halvempaan, vastaavaan rinnakkaisvalmisteeseen, ja näin vaikuttaa muodostuviin lääkekustannuksiin. Keskenään vaihtokelpoiset lääkkeet muodostavat viitehintaryhmiä. Samaan viitehintaryhmään luokitellaan Lääkelaitoksen päättämät, keske-

nään vastaavat, samaa lääkeainetta sisältävät vaihtokelpoiset valmisteet, jotka kuuluvat Kelan korvausten piiriin. Muodostettavassa viitehintaryhmässä on oltava ainakin yksi myynnissä oleva korvattava rinnakkaisvalmiste eli geneerinen valmiste. Lääkkeistä maksettava Kelan korvaus lasketaan ryhmän viitehinnan perusteella. Uudistuksen tarkoitus on tuoda hyötyjä sekä potilaille että yhteiskunnalle. Sillä pyritään hillitsemään lääkekorvausmenojen kasvua.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on ollut käsittelyssä lääkelain ja apteekkimaksulain muuttaminen. Yliopiston Apteekki suhtautuu myönteisesti muun muassa annosjakelun edistämiseen yksinkertaistamalla

muun muassa sairausvakuutuksen korvausmenettelyä annosjakelun erityispiirteet huomioon ottaen. Lakiehdotuksessa on otettu kantaa myös apteekkien verkkoliiketoimintaan, johon Yliopiston Apteekki suhtautui lausunnossaan myönteisesti.

Ruotsin apteekkitoiminnan liiketoimintaselvitystä on jatkettu vuoden 2008 aikana. Selvitys ja sen johtopäätökset valmistuvat vuoden 2009 aikana, jolloin keskeisimmät Ruotsin apteekkijärjestelmän muutoksiin liittyvät ehdot julkaistaan.

Virossa käynnistettiin kesäkuussa 2008 oma tukkutoiminta logistiikan ja ostamisen tehostamiseksi.

Taloudellinen asema ja tulos

Yliopiston Apteekin liikevaihto tilikaudella oli 268,1 miljoonaa euroa, missä on lisäystä edellisestä vuodesta 4,9 prosenttia. Liikevaihdosta 94,3 prosenttia oli vähittäismyyntiä henkilöasiakkaille. Loput 5,7 prosenttia liikevaihdosta oli myyntiä apteekin yritys- ja laitosisiakkaille.

Liikevoitto laski 0,6 prosenttia ja oli 20,2 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 20,3 miljoonaa euroa). Voitto ennen satunnaisia eriä oli 19,5 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 20,7 miljoonaa euroa). Tilikauden voitto oli 14,2 miljoonaa euroa. Voitto pieneni 6,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Yliopiston Apteekin vakavaraisuus ja maksuvalmius säilyivät hyvinä.

Apteekkimaksu

Apteekkimaksu on lääkkeiden hintaan sisältyvä veroluonteinen erityismaksu. Lääkelaitos vahvistaa Yliopiston Apteekin apteekkimaksun suuruuden apteekkimaksulain mukaan. Apteekkimaksu on esitetty omana eräänä apteekin tulos-

laskelmassa. Yliopiston Apteekki suorittaa sille vahvistetun apteekkimaksun Helsingin yliopistolle.

Yliopiston Apteekin apteekkimaksu vuonna 2008 oli 25,3 miljoonaa euroa, mikä on 9,4 prosenttia liikevaihdosta. Yliopiston Apteekki maksaa apteekkimaksua 10,9 prosenttia kuluttajille tapahtuvasta lääkemyynnistä.

Henkilöstö

Yliopiston Apteekin palveluksessa oli tilikauden päättyessä 470 kokoaikaista työntekijää ja 440 osaaikaista työntekijää. Työsuhteista 83 prosenttia on toistaiseksi voimassa olevia ja 17 prosenttia määräaikaisia. Tilikauden aikana eläkkeelle jäi 18 työntekijää ja uusia työntekijöitä palkattiin 149.

Yliopiston Apteekki panostaa merkittävästi henkilöstönsä koulutukseen. Koulutuksesta vastaa YA-Akatemia. Vuoden 2008 aikana oli käynnissä useita pitkäkestoisia koulutusohjelmia, keväällä ja syksyllä 2008 järjestettiin farmaseuttiselle henkilöstölle yksipäiväiset Akatemiapäivät.

Ympäristötekijät

Yliopiston Apteekki toteutti ympäristösuunnitelmassaan asetettuja tavoitteita vuodelle 2008. Lääkejätteen oikeaan hävittämiseen tähdännyt kampanjointi lisäsi edelleen merkittävästi lääkejätteen palautusta apteekkiin. Toimipisteet lajittelevat jätteensä niihin jakeisiin, joita kiinteistöissä on tarjolla.

Konserni

Konsernin liikevaihto oli 292,7 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 6,3 prosenttia vuodesta 2007. Konsernin liikevaihdosta Yliopiston Apteekin osuus oli 91,6 prosenttia. Konsernin tilikauden voitto oli 15,0 miljoonaa euroa, mikä oli 2,8 prosenttia edellisistä vuotta pienempi.

Ordior maahantuo ja myy laboratoriodien analyysilaitteita. Sen liikevaihto oli 5,2 miljoonaa euroa. YA-Prevett Oy myy eläinlääkintään tarvittavia lääkkeitä ja tarvikkeita. Sen liikevaihto oli 3,4 miljoonaa euroa. Oy Galena Ltd on lääkkeiden ja luontaistuotteiden sopimusvalmistaja. Sen liikevaihto oli 3,4 miljoonaa euroa.

Virossa YA Ülikooli Apteek ja Lihula -nimillä toimivien apteekkien liikevaihto oli 9,4 miljoonaa euroa. Venäjällä Universitetskaja Apteka -nimellä toimivien apteekkien liikevaihto oli 3,6 miljoonaa euroa.

Tilinpäätökseen on kirjattu osakkuusyhtiönä Receptum Oy, joka toimittaa tietojärjestelmiä apteekkeille sekä lääkäri- ja hammaslääkäriasemille. Sen liikevaihto oli 4,6 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Hallintoelimet

Yliopiston Apteekin hallitukseen kuuluivat vuonna 2008 Olli Mäenpää puheenjohtajana, Marja Airaksinen, Ilkka Hyvärinen, Eija Kalso, Jari Kokkonen, Juha Korppi-Tommola, Thomas Wilhelmsson ja Riitta-Mari Tulamo. Apteekkarina on toiminut Jari Kokkonen. Yliopiston Apteekin tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö Pricewaterhouse-

Yliopiston Apteekin taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut

	2008	2007	2006
Liikevoitto % liikevaihdosta	7,5	8,0	8,0
Oman pääoman tuotto %	42,3	40,2	39,2
Omavaraisuusaste %	43,1	44,2	46,8

Coopers Oy ja sen nimeämänä päävastaajana tilintarkastajana Pekka Kaasalainen, KHT.

Riskit ja epävarmuustekijät

Apteekkitoiminta on luonteeltaan melko vakaata. Siihen ei luontaisesti liity erityisiä riskejä tai epävarmuustekijöitä. Apteekkitoiminta on myös tarkasti säänneltyä. Yliopiston Apteekin kokemat epävarmuustekijät liittyvät alan sääntelyn muuttamiseen tulevaisuudessa. Esimerkkinä toteutuneista muutoksista ovat lääkelainsäädännön esitetyt muutokset vuonna 2008. Lähialueilla, erityisesti Ruotsissa, mahdollisesti tapahtuvat apteekkitoiminnan muutokset voivat heijastua myös Suomeen. Tällainen muutos on esimerkiksi käsikauppavalmisteiden sääntelyn purkamisen.

Pitkällä aikavälillä valtion velkaantumisen voi vaikuttaa säästötoimenpiteiden kautta muun muassa lääkekorvausten tasoon tai apteekin marginaaleihin. Väestön vanhenemisen vaikutukset voivat näkyä henkilöstön saatavuuden haasteina. Molempiin tekijöihin on ratkaisuna oman toiminnan tehokkuuden kasvattaminen.

Lisäksi lääkeneuvonnan kehittämiseen kohdistuu haasteita. Säilyttääkseen asemansa luotettavana apteekkina Yliopiston Apteekin on pystyttävä kertomaan asiakkaalle kaikki hänen lääkehoitoonsa liittyvät oleelliset asiat. Tähän haasteeseen vastaaminen vaatii panostuksia tiedon keräämiseen ja hallintaan, koulutukseen ja asiakaspalvelun johtamiseen.

Vahinkovakuutusriskit on katettu keskeytys- ja vahinkovakuutuksilla. Yliopiston Apteekki kuuluu Suomen Lääkevahinkokorvausosuuskuntaan, jonka piiriin kuuluvat apteekin valmistamat omat lääkevalmisteet.

Suomessa toimiviin tytäryhtiöihin liittyvät normaalit niiden toimialoihin kuuluvat riskit ja epävarmuustekijät. Viron ja Venäjän apteekkitoiminnassa Yliopiston Apteekki kohtaa kovan kilpailun. Lisäksi etenkin Venäjä uutena toimintaympäristönä sisältää selvästi riskejä ja epävarmuutta. Viron toiminnassa myös apteekkilupajärjestelmän erityispiirteet asettavat haasteita liiketoiminnan kehittämiseksi. Myös vuoden 2008 syksyllä alkanut talouskriisi saattaa vaikuttaa erityisesti Venäjän ja Viron liiketoimintaan. Ottaen huomioon tytäryhtiöiden toiminnan osuuden kokonaisuudesta ei niihin liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä voida pitää merkittävinä tai uhkaavina Yliopiston Apteekin kannalta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut tapahtumia, jotka oleellisesti vaikuttaisivat kuluvan tilikauden kehitykseen.

Tulevaisuuden näkymät

Liikevaihdon vuonna 2009 ennakoidaan kasvavan vuoteen 2008 verrattuna. Kasvu tulee kuitenkin olemaan maltillista johtuen muun muassa viitehintajärjestelmän voimaantulosta 1.4.2009 alkaen.

Lähivuosien kehityksen varmistamiseksi Yliopiston Apteekissa

on jatkettu toimintastrategiaa, jonka keskeisiä osia ovat harkittu asiakaspalvelu, ketjumainen toiminta, kanta-asiakkuus, sitoutunut ja osaava henkilökunta sekä esimiestyön kehittäminen.

Elektroninen resepti ja muukin sähköisen apteekkitoiminnan kehittyminen tulee toivottavasti parantamaan apteekkitoiminnan tuottavuutta lähivuosina.

Vuoden 2009 aikana on tavoitteena Viron apteekkitoiminnan ketjumaisuuden edelleen kehittäminen. Venäjän toimintaa jatketaan edelleen. Konsernin kotimaisten tytäryhtiöiden näkymät vuodelle 2009 ovat suotuisat, talouskriisi saattaa kuitenkin heikentää muun muassa Ordiorin näkymiä.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Tilinpäätös osoittaa tilikaudelta voittoa 14.168.987,18 euroa. Apteekin voitonjakokelpoiset varat ovat 14.168.987,18 euroa. Apteekin johtosäännön 10. pykälän tarkoittamana veroja ja apteekkimaksua vastaavana suorituksena on Helsingin yliopistolle tilitettävä 30.786.784,94 euroa.

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 14.168.987,18 euroa maksetaan voitonjakona Helsingin yliopistolle. Lisäksi hallitus esittää, että apteekin peruspääoma pidetään ennallaan. Peruspääoma on 17.759.125,80 euroa. Peruspääoma on kokonaisuudessaan muodostunut siirroista edellisten tilikausien voittovaroista.

Yliopiston Apteekin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yliopiston Apteekin maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan apteekin maksukykyä.

Yliopiston Apteekin henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut

	2008	2007	2006
Henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa	910	940	945
Tilikauden palkat ja palkkiot (milj. euroa)	24,6	23,0	23,2

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2008

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
1000 euroa				
LIKEVAIHTO	268 093	255 475	292 674	275 322
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	1 529	232	1 218	165
Liiketoiminnan muut tuotot	3 930	2 215	4 036	2 012
Apteekkimaksu	-25 274	-24 231	-25 274	-24 231
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-185 888	-175 127	-202 466	-188 312
Varastojen muutos	12	-144	99	73
	-185 876	-175 271	-202 367	-188 239
Henkilöstökulut	-29 866	-28 344	-34 170	-32 084
Poistot ja arvonalentumiset	-1 217	-1 169	-1 890	-1 735
Liiketoiminnan muut kulut	-11 123	-8 593	-14 564	-11 410
LIKEVOITTO	20 196	20 314	19 663	19 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-649	422	804	1 414
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	19 547	20 736	20 467	21 214
Satunnaiset erät	-	-	-	-
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	19 547	20 736	20 467	21 214
Tilinpäätössiirrot	135	163	-	-
Välittömät verot	-5 513	-5 812	-5 524	-5 795
Vähemmistöosuus	-	-	31	-11
TILIKAUDEN VOITTO	14 169	15 087	14 974	15 408

Tase 31.12.2008

VASTAAVAA

1000 euroa

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	349	323	649	539
Aineelliset hyödykkeet	7 634	7 502	10 086	9 968
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	630	308	-	-
Osakkuusyhtiöiden osakkeet	13	13	-	58
Muut osakkeet	5 727	6 567	5 739	6 569

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet	16 347	14 818	16 736	15 077
Aineet ja tarvikkeet	1 126	1 114	4 067	3 885
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2 894	2 976	-	-
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	2 945	8 592	4 710	10 144
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	355	265	-	-
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	3	3	3	3
Lainasaamiset	-	-	-	8
Muut saamiset	7	13	225	143
Ennakkomaksut	8	10	20	12
Siirtosaamiset	6 902	2 827	6 988	2 907

Rahoitusarvopaperit	27 085	31 446	27 205	31 545
Rahat ja pankkisaamiset	4 392	1 145	6 413	2 531

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

VASTAAVAA YHTEENSÄ

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	349	323	649	539
Aineelliset hyödykkeet	7 634	7 502	10 086	9 968
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	630	308	-	-
Osakkuusyhtiöiden osakkeet	13	13	-	58
Muut osakkeet	5 727	6 567	5 739	6 569
	6 370	6 888	5 739	6 627
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 353	14 713	16 474	17 134
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet	16 347	14 818	16 736	15 077
Aineet ja tarvikkeet	1 126	1 114	4 067	3 885
	17 473	15 932	20 803	18 962
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2 894	2 976	-	-
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	2 945	8 592	4 710	10 144
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	355	265	-	-
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	3	3	3	3
Lainasaamiset	-	-	-	8
Muut saamiset	7	13	225	143
Ennakkomaksut	8	10	20	12
Siirtosaamiset	6 902	2 827	6 988	2 907
	10 220	11 710	11 946	13 217
Rahoitusarvopaperit	27 085	31 446	27 205	31 545
Rahat ja pankkisaamiset	4 392	1 145	6 413	2 531
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	62 064	63 209	66 367	66 255
VASTAAVAA YHTEENSÄ	76 417	77 922	82 841	83 389

Tase 31.12.2008

VASTATTAVAA	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
1000 euroa				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	17 759	19 359	17 759	19 359
Edellisten tilikausien voitto	-	-	3 163	3 156
Tilikauden voitto	14 169	15 087	14 974	15 408
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	31 928	34 446	35 896	37 923
VÄHEMMISTÖOSUUS	-	-	182	535
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄT	1 275	1 410	-	-
VIERAS PÄÄOMA				
Pääomalaina	-	-	113	113
Laskennallinen verovelka	-	-	333	368
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Muut velat	-	-	27	53
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	2 266	-	2 266	17
Ostovelat	10 026	9 585	12 144	11 002
Velat saman konsernin yrityksille	146	7	-	-
Velat omistusyhteisyrityksille	102	49	123	69
Muut velat	1 720	1 494	2 095	1 873
Siirtovelat	28 954	30 931	29 662	31 436
	43 214	42 066	46 290	44 397
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	43 214	42 066	46 763	44 931
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	76 417	77 922	82 841	83 389

Rahoituslaskelma 2008

1000 euroa

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikevoitto	20 196	20 314	19 663	19 800
Oikaisut liikevoittoon	1 217	1 169	1 890	1 735
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys(-), vähennys(+)	1 579	-1 431	1 248	-1 210
Vaihto-omaisuuden lisäys(-), vähennys(+)	-1 541	-88	-1 842	-265
Lyhytaikaisten velkojen lisäys(+), vähennys(-)	1 117	-1 595	2 328	-1 641
Käyttöpääoman nettomuutos	1 155	-3 114	1 734	-3 116
Saadut osingot	151	193	112	167
Saadut korot	1 454	1 897	1 422	1 758
Muut rahoituserät	-	-	13	59
Maksetut korot ja maksut	-483	-321	-547	-333
Maksetut verot ja muut veroja vastaavat maksut	-5 513	-5 812	-5 548	-5 746
Liiketoiminnan rahavirta	18 177	14 327	18 739	14 324
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Tytäryhtiöosakeostot ja merkinnät	-322	-	-	-
Investoinnit muihin osakkeisiin	-	-62	-10	-62
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 344	-1 010	-3 100	-1 256
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustuotot	-	24	-	-83
Myydyt osakkeet	841	2	841	2
Investointien rahavirta	-825	-1 046	-2 269	-1 399
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Korollisten saamisten lisäys(-), vähennys(+)	-1 528	-1 201	-	-
Korollisten pitkäaikaisten lainojen lisäys(-), vähennys(+)	-	-	27	27
Maksut yliopistolle voittovaroista	-16 688	-20 391	-16 688	-20 391
Maksetut osingot	-	-	-16	-13
Rahoituksen rahavirta	-18 216	-21 592	-16 677	-20 377
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS				
	-864	-8 311	-207	-7 452
Likvidit varat 1.1.	32 590	40 901	34 076	41 528
Likvidit varat 31.12.	31 726	32 590	33 869	34 076
	-864	-8 311	-207	-7 452

Tilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2008

(luvut tuhansina euroina)

KONSERNISUHTEET

Yhtiö kuuluu Helsingin yliopiston rahastot -konserniin. Helsingin yliopiston rahastot -konsernin emoyhtiö on Helsingin yliopiston rahastot, kotipaikka Helsinki.

Yliopiston Apteekin konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Yliopiston Apteekin pääkonttorista Valimotie 7, 00380 Helsinki.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintatietojen omia pääomia vastaan. Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Vaihto-omaisuuteen ei sisälly sisäistä katetta. Vähemmistöosuus Ordior Oy:n ja Ordior Eesti Oü:n tuloksesta ja omasta pääomasta on esitetty omana eräänä konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa. Oy Galena Ltd:n tytäryhtiö Oy Capolar Ab on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yliopiston Apteekki Oy:n tytäryhtiöt Yliopiston Apteekki Oü, Virossa, Lihula Apteek Oü, Virossa, Medapta Oü, Virossa, Universitetskaja Apteka OOO, Venäjältä ja Universitetsapotekek AB, Ruotsista on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiö Receptum Oy ja Datamatics Oy on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat hyödykkeet ja pitkävaikutteiset menot	3-8 vuotta
Rakennukset	25-40 vuotta
Rakennelmat	10 vuotta
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta
Konserniliikearvo	5 vuotta

Konserniliikearvo on poistettu kokonaisuudessaan vaikutusaikanaan.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu markkina-arvoon.

TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYS SEKÄ PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät menot on aktivoitu pitkävaikutteisina menoina ja poistetaan 5-10 vuoden aikana.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
Suomi	267 917	255 357	279 113	265 934
EU-maat	4	34	134	56
Baltian maat	4	1	9 678	7 940
Muut maat	112	49	3 693	1 357
Laiva-apteekit	56	34	56	34
Yhteensä	268 093	255 475	292 674	275 321

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2008	2007	2008	2007
Saadut tuet/matalapalkkatuki	43	46	44	47
Kelan ostokertapalkkiot	1 967	1 780	1 968	1 780
Palveluiden myynti	145	150	145	150
Vuokratuotot	138	61	16	-
Konsernipalvelut	106	106	-	-
Palvelujen myynti osakkuusyhtiöille	26	26	26	26
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-	-	-13	-59
Liiketoiminnan muut tuotot	1 505	46	1 849	68
Yhteensä	3 930	2 215	4 035	2 012

APTEEKKIMAKSU

Lääkelaitos määrää Yliopiston Apteekin apteekkimaksun määrän apteekkimaksulain mukaan vuodelta 2008. Apteekkimaksu, 25,3 miljoonaa euroa on laskettu ilman sivuapteekkihennystä.

HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖKUNTA KESKIMÄÄRIN

	Yliopiston Apteekki			Konserni		
	2008	2007	2006	2008	2007	2006
Palkat	24 642	23 038	23 204	28 109	25 995	25 843
Eläkekulut	3 767	3 857	4 100	4 134	4 216	4 453
Muut henkilösivukulut	1 457	1 449	1 469	1 927	1 873	1 826
Yhteensä	29 866	28 344	28 773	34 170	32 084	32 122
Toimitusjohtajat	-	-	-	831	580	581
Hallituksen jäsenet	-	-	-	55	54	34
Henkilökunta keskimäärin	951	949	945	1 182	1 131	1 124

Yliopiston Apteekissa ennen 15.11.1993 alkaneissa työsuhteissa eläkeikä on 63 vuotta ja eläketaso noin 66 %. Tämän jälkeen alkaneisiin työsuhteisiin sovelletaan samoja eläke-ehdotuksia kuin muissa apteekeissa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset poistot
Aineettomat oikeudet
Muut pitkävaikutteiset menot
Rakennukset ja rakennelmat
Koneet ja kalusto
Yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
133	125	191	158
5	5	6	7
285	285	290	290
794	754	1 403	1 280
1 217	1 169	1 890	1 735

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Yliopiston Apteekin, Ordior Oy:n ja YA-Prevert Oy:n tilinpäätöksissä on tehty elinkeinoverolain mukaiset täysimääräiset poistot.

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Vuokrat
Liiketoiminnan muut kulut
Yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
2 210	1 855	3 832	3 005
8 913	6 738	10 732	8 405
11 123	8 593	14 564	11 410

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Osinkotuotot

Saman konsernin yrityksiltä
Muilta
Osinkotuotot yhteensä

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä
Muilta
Korkotuotot yhteensä

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Muulle
Korkokulut yhteensä

Sijoitusten ja saamisten arvonalennukset

Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset
Samana konsernin yrityksistä
Arvopapereiden arvonalentumiset
Sijoitusten arvonalennukset yhteensä

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
90	127	-	-
61	66	62	67
151	193	62	67
267	404	-	-
1 276	1 735	1 773	1 874
1 543	2 139	1 773	1 874
-483	-321	-779	-527
-483	-321	-779	-527
-1 610	-1 589	-	-
-250	-	-252	-
-1 860	-1 589	-252	-
-649	422	804	1 414

VEROT

Tuloverot varsinaisesta liiketoiminnasta
Laskennallisen verovelan muutos
Yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
5 513	5 812	5 558	5 837
-	-	-34	-42
5 513	5 812	5 524	5 795

TASEEN LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.
Lisäykset
Vähennykset
Hankintameno 31.12.
Kertyneet sumu-poistot 1.1.
Tilikauden sumu-poistot
Kertyneet sumu-poistot 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Liikearvo

Hankintameno 1.1.
Lisäykset
Hankintameno 31.12.
Kertyneet sumu-poistot 1.1.
Tilikauden sumu-poistot
Kertyneet sumu-poistot 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
1 513	1 429	1 744	1 638
164	84	165	106
-	-	-17	-
1 677	1 513	1 892	1 744
1 204	1 079	1 402	1 270
133	125	142	131
1 337	1 204	1 544	1 401
340	309	348	343
-	-	135	135
-	-	26	-
-	-	161	135
-	-	54	27
-	-	53	27
-	-	107	54
-	-	54	81

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	
Tilikauden sumu-poistot	
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	
Muuntoero	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Rakennukset

Hankintameno 1.1.	
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	
Tilikauden sumu-poistot	
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	
Vähennysten kertyneet poistot	
Tilikauden sumu-poistot	
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	
Muuntoero	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Kirjanpitoarvosta 31.12.2008

Tuotannon koneiden ja laitteiden osuus

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	

Kirjanpitoarvo 31.12

SIJOITUKSET

Tytäryhtiöosakkeet

Kirjanpitoarvo 1.1.	
Lisäykset	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Osakkuusyhtiöiden osakkeet

Kirjanpitoarvo 1.1.	
Vähennykset	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Muut osakkeet ja osuudet

Kirjanpitoarvo 1.1.	
Lisäykset	
Vähennykset	
Kirjanpitoarvo 31.12.	

Konserniyhtykset

YA-Prevet Oy, Helsinki	
Ordior Oy, Helsinki	
Ordior Eesti Oü, Viro	
Oy Galena Ltd., Kuopio	
Oy Capolar Ab, Tammissaari	
Yhteistyöapteekit Finland Oy, Helsinki	
Yliopiston Apteekki Oy, Helsinki	
Yliopiston Apteekki Oü, Viro	
Lihula Apteek Oü, Viro	
Medapta Oü, Viro	
Universitetskaja Apteka OOO, Venäjä	
Universitetsapoteket AB, Ruotsi	

Osakkuusyhtiö

Receptum Oy, Helsinki	
Datamatics Oy, Helsinki	

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
2 303	2 303	2 569	2 657
-	-	239	27
-	-	14	-97
2 303	2 303	2 822	2 587
2 290	2 285	2 472	2 445
5	5	104	27
2 295	2 290	2 577	2 472
-	-	2	-
8	13	247	115
7 722	7 722	8 950	8 950
-	-	46	-
-	-	-337	-
7 722	7 722	8 659	8 950
2 509	2 224	2 589	2 268
285	285	327	321
2 794	2 509	2 916	2 589
4 928	5 213	5 743	6 361
13 468	12 886	16 678	16 011
985	667	1 778	996
-30	-85	-308	-329
14 423	13 468	18 148	16 678
11 435	10 758	13 332	12 289
-30	-77	-306	-184
794	754	1 264	1 227
12 199	11 435	14 290	13 332
-	-	-19	-
2 224	2 033	3 839	3 346
433	386	1 358	1 460
255	12	256	12
416	254	441	255
-190	-11	-193	-11
481	256	504	256
481	256	504	256

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
308	308	-	-
322	-	-	-
630	308	-	-
13	13	58	217
-	-	-58	-159
13	13	0	58
6 568	6 508	6 569	6 509
1 472	66	10	66
-2 313	-6	-840	-6
5 727	6 568	5 739	6 569

Konsernin omistusosuus-%

100,0
88,9
62,2
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0

Apteekin omistusosuus-%

100,0
88,9
-
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0
100,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

KONSERNISAAMISET JA -VELAT

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Pitkäaikaiset
Lainasaamiset
Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset
Siirtosaamiset

Velat saman konsernin yrityksille

Lyhytaikaiset
Ostovelat

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
2 894	2 976	-	-
11	12	3	3
243	253	-	-
248	56	123	69

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Peruspääoma 1.1.
Pääoman käyttö*/alennus
Peruspääoma 31.12.

Voittovarot 1.1.
Tilitys Helsingin yliopistolle
Muuntoero
Tilikauden voitto
Voittovarot 31.12.

Poistoerosta siirretty omaan pääomaan

*Lahjoitus Helsingin yliopiston farmakogenetiikan professuuriin

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
19 359	24 359	19 359	24 359
-1 600	-5 000	-1 600	-5 000
17 759	19 359	17 759	19 359
15 087	15 391	18 632	18 580
-15 087	-15 391	-15 087	-15 391
-	-	265	35
14 169	15 087	14 974	15 408
14 169	15 087	18 784	18 632
-	-	-949	-1 046

PÄÄOMALAINA

Pääomalaina

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
-	-	113	113

Oy Galena Ltd:n pääomalainoihin sisältyy Tekesin myöntämästä 269 tuhannen euron tuotekehityslainasta nostettu 113 tuhatta euroa. Pääomalainoja voidaan lyhentää vain OYL:n asettamien ehtojen täytyessä. Tekesin pääomalainan korko on yhden prosenttiyksikön alempi kuin kulloinkin voimassa oleva peruskorko, kuitenkin vähintään kolme (3) prosenttia. Korko voidaan maksaa vain voitonjakokelpoisten varojen puitteissa ja sitä kertyy myös niiltä tilikausilta, joilta vahvistettava tilinpäätös ei osoita voitonjakokelpoisia varoja. Lainaa maksetaan takaisin kolmen vapaavuoden jälkeen viitenä vuotena kunakin 54 tuhatta euroa. Lyhennys voidaan suorittaa vain OYL:n asettamien edellytysten täytyessä. Korko maksetaan aina ennen pääomaa. Kuluksi kirjattu korkovastuu tilinpäätöspäivänä on 28 tuhatta euroa.

MUUT ANNETUT VAKUUDET

Annetut kiinnitykset
Rahalaitoslainat, joiden vakuudeksi annettu kiinnitykset

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
160	160	160	160
72	107	53	80

VASTUUSITOUMUKSET

Annetut pantit ja vastuusitoumukset

Muiden puolesta annetut vakuudet
Leasing-vastuut
Yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2008	2007	2008	2007
59	65	59	65
2	-	25	44
61	65	84	109

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 5. maaliskuuta 2009

Olli Mäenpää

Jari Kokkonen

Eija Kalso

Marja Airaksinen

Thomas Wilhelmsson

Riitta-Mari Tulamo

Ilkka Hyvärinen

Juha Korppi-Tommola

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 9. maaliskuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Helsingin yliopiston konsistorin kokoukselle

Olemme tarkastaneet Yliopiston Apteekin kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2008. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja apteekkarin vastuu

Hallitus ja apteekkari vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja apteekkari siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja apteekkari ovat toimineet voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Organisaatio ja hallinto

Hallitus 2008

Varsinaiset jäsenet

Professori Olli Mäenpää, puheenjohtaja
Professori Marja Airaksinen
Kvestori Ilkka Hyvärinen
Professori Eija Kalso
Apteekkari Jari Kokkonen
Varatuomari Juha Korppi-Tommola
Professori Riitta-Mari Tulamo
Rehtori Ilkka Niiniluoto 31.5.2008 asti
Vararehtori Hannele Niemi 1.6.-31.7.2008
Rehtori Thomas Wilhelmsson 1.8.2008 alkaen

Varajäsenet

Professori Heikki Halila
Professori Jukka Kola
Kehittämisojohtaja Ulla Mansikkamäki
Professori Pekka Männistö
Professori Anna-Mari Ranki
Yksikön päällikkö Rauno Välimaa

Johtoryhmä

Apteekkari Jari Kokkonen
Tietohallintojohtaja Juha Antila
Johtaja, sähköiset palvelut ja kanta-asiakkuus Katariina Kalsta
Markkinointipäällikkö Faina Kanerva
Talousjohtaja Pekka Koivuneva
Liiketoiminnan kehitysojohtaja Marjut Moisala
Palvelujohtaja Stiina Piirainen
Johtaja Raimo Sertti
Henkilöstöjohtaja Riitta Uhrman

Toimipisteet ja apteekinhoitajat

Helsinki, keskusta	Johtava proviisori Anne Hietala
Helsinki, Töölö	Proviisori Jussi Kalsta
Helsinki, Malmi	FaT Janne Mikkola
Helsinki, Diakonissalaitos	Proviisori Mikaela Jakobsson
Helsinki, Viikki	Proviisori Heli Alastalo (sijaisena Taina Santala)
Joensuu	Proviisori Pekka Huuskonen
Jyväskylä, Kauppakatu	Proviisori Hanna Haukkala
Jyväskylä, Puistokatu	Proviisori Pirkko Jokila
Kemi	Proviisori Mika Karhu
Lahti	Proviisori Kati Vartiainen
Lappeenranta	Proviisori Marjaana Nurmilaukas
Oulu	Proviisori Kari Asunmaa
Pori	FaL Heli Mäntysalo
Salo	Proviisori Krista Veijonen
Savonlinna	Proviisori Anu Töyräs
Tampere	Proviisori Ilona Haikala (sijaisena Katri Raitio)
Turku	FaT Mirka Korhonen

Ülikooli Apteek, Viro Apteekinhoitaja, proviisori Reet Teng

Universitetskaja Apteka, Venäjä Country Manager Olga Lipina

Keskitetetyt toiminnot

Talous	Talousjohtaja Pekka Koivuneva
Henkilöstö ja koulutus	Henkilöstöjohtaja Riitta Uhrman
Tytäryhtiöt ja YA-talo	Johtaja Raimo Sertti
Tilauspalvelut	Myyntipäällikkö Aki Pitkänen
Valmistus	Tuotantopäällikkö Helena Silvennoinen
Laadunvarmistus	Laatupäällikkö Petri Melkko
Tietohallinto	Tietohallintojohtaja Juha Antila
Sähköiset palvelut ja kanta-asiakkuus	Johtaja Katariina Kalsta
Markkinointi	Markkinointipäällikkö Faina Kanerva

Konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöt Suomessa

Oy Galena Ltd.

Sammonkatu 10, 70500 Kuopio
Toimitusjohtaja Jukka Arppe
puh. (017) 288 1250

Ordior Oy

Konalantie 47 A, 00390 Helsinki
Toimitusjohtaja Marko Vainikka
puh. (09) 530 8000

Receptum Oy

Strömbergintie 4 E, 00380 Helsinki
Toimitusjohtaja Jukka Mäki-Moijala
puh. (09) 8567 8800

YA-Prevett Oy

Koetilantie 2, 00790 Helsinki
Toimitusjohtaja Anne Takala
puh. 0207 109 340

Svensk resumé

Universitetets Apotek 2008

Universitetets Apotek ägs av Helsingfors universitet. Förutom det i Helsingfors belägna huvudapoteket finns dessutom 16 filialapotek på olika håll i Finland. Genom sin verksamhet stöder Universitetets Apotek forsknings- och undervisningsverksamhet och är dessutom den största arbetsgivaren för farmaceutisk personal i vårt land.

Apoteket har utvidgat sin verksamhet till grannländerna. Verksamheten i Estland inleddes år 2004 och där finns nu tio YA Ülikooli Apteek. År 2008 var det tredje hela verksamhetsåret för apotekets verksamhet i Ryssland; i S:t Petersburg med omnejd finns nu åtta YA Universitetskaja Apteka.

Året 2008 i korthet

Omsättning och resultat

Apotekets omsättning i Finland var 268,1 miljoner euro. Omsättningen steg med 4,9 procent från år 2007. Apoteksavgiften, en avgift av skattenatur som uppstår ur läkemedelsförsäljningen, uppgick till 25,3 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst var 14,2 miljoner euro.

Apoteket redovisar apoteksavgiften, de direkta skatterna och vinstutdelningen till Helsingfors universitet. Detta belopp uppgick år 2008 till 45,0 miljoner euro.

Personal

Apotekets personal i Finland uppgick till 951 anställda. Av dessa var 55 procent farmaceutisk personal. I enlighet med personalstrategin stöder man genom personalarbetet affärsverksamhetens målsättningar bland annat genom att främja kompetens, chefsarbete av hög kvalitet och välbefinnande i arbetet.

Universitetets Apotek tillämpade år 2008 ett resultatlönesystem enligt vilket resultatpremien till personalen fastställs årligen på basis av resultatmattor.

För apotekets personalutbildning ansvarar det interna personalutbildningssystemet YA-Akatemia. Förutom fortbildning genomförs även specialiseringsutbildning: en farmaceut kan utbilda sig till expert inom något specialområde, en teknisk anställd kan avlägga en grundexamen inom företagsekonomi och en förman kan avlägga en specialyrkesexamen för föreståndare inom handeln.

Stamkunder och tjänster

Universitetets Apotek hade vid utgången av år 2008 ca 750 000 stamkunder. Kärnan i stamkundsverk-

samheten är att förbättra säkerheten i läkemedelsbehandlingen och vägleda kunderna i att använda medicinerna rätt. Apotekets stamkundstidning som behandlar hälsa och vård av sjukdomar utkommer fyra gånger om året och når mer än 450 000 hushåll.

Stöd för kundservice

Stödet för apotekets kundservice sköts centraliserat. Apoteket tillverkar såväl egna produkter som skräddarsydda preparat för kunderna (s.k. ex tempore-preparat) och sterila produkter. Kvalitetssäkring garanterar produkternas höga kvalitet. Därtill sköts apotekets informations- och ekonomiförvaltning, utbildning, marknadsföring och kommunikation centraliserat.

Miljö

Universitetets Apotek fortsatte att informera aktivt om de rätta sätten att göra sig av med läkemedelsavfall och om riskerna med att förvara onödiga läkemedel hemma. År 2009 undersöker Universitetets Apotek möjligheten att underlätta inlämningen av läkemedelsavfall genom att ställa låsta behållare för kundernas läkemedelsavfall i apoteken.

Sommaren 2008 kartlade apoteket läkemedelsutsläppen i utomhusluften och avloppsnätverket som orsakats av den egna läkemedelsproduktionen. Undersökningen visade att mängden läkemedelsrester som hamnar i miljön som en följd av läkemedelsproduktionen är mycket liten och orsakar inga betydande problem för miljön.

Internationell verksamhet

Vid utgången av år 2008 verkade tio YA Ülikooli Apteek i Estland och åtta YA Universitetskaja Apteka i S:t Petersburg. Personalen i Estland och Ryssland uppgick till sammanlagt 174 anställda. En central utmaning under året var att förstärka apotekskedjans verksamhet i båda länderna. År 2008 inleddes utredningar om en eventuell utvidgning av verksamheten till Sverige.

Nyckeltal (1000 euro)

	2008	2007	2006	2005	2004
Omsättning	268 093	255 475	250 860	250 294	229 924
Apoteksavgift	25 274	24 231	23 512	24 081	22 241
Direkta skatter	5 513	5 812	5 753	5 419	5 257
Vinst	14 169	15 087	15 391	13 416	12 071
% av omsättningen	5,3	5,9	6,1	5,4	5,3
Apoteksavgift, skatter och vinst sammanlagt	44 956	45 131	44 656	42 916	39 569
Till universitetet redovisat % av den sammanlagda summan	44 956	45 131	44 656	42 916	38 569
	100	100	100	100	97,5
Anställda vid räkenskapsperiodens slut	910	940	945	961	955

English Summary

University Pharmacy 2008

University Pharmacy is owned by the University of Helsinki. In addition to the main pharmacy located in Helsinki, University Pharmacy has 16 branch pharmacies throughout Finland. Through its operations, University Pharmacy supports both research and education, and is the most significant employer of pharmaceutical personnel in Finland.

University Pharmacy has extended its operations to Finland's neighbouring countries as well: the first University Pharmacy was opened in 2004 in Estonia, and currently there are ten University Pharmacies in the country. University Pharmacy expanded to Russia three years ago, and currently there are eight University Pharmacies in the St Petersburg area.

2008 in brief

Turnover and profit

University Pharmacy's turnover in Finland was 268.1 million euros, which represents an increase of 4.9 per cent from the previous year. The pharmacy fee due from medicine sales amounted to 25.3 million euros. University Pharmacy's net profit in 2008 totalled 14.2 million euros.

University Pharmacy submits the pharmacy fee, direct taxes and profits to the University of Helsinki; in 2008 these amounted to 45.0 million euros.

Personnel

University Pharmacy employs 951 people, of whom 55 per cent are pharmaceutical staff. Activities organised in line with the Pharmacy's Human Resources Strategy support business operations through professional development, skilful management and the promotion of well-being at work.

In 2008, University Pharmacy applied a merit pay system, according to which individual merit pay is

determined annually with the help of results matrices.

The *YA-Akatemia* training programme is responsible for providing in-house training. In addition to continuing education, the Pharmacy offers specialist training to its staff. Holders of the Bachelor of Science (Pharm.) degree may train to be specialist pharmacists. Technical staff may pursue the vocational qualification in business and administration, and superiors the specialist qualification for managers.

Key customers and services

In late 2008 the number of University Pharmacy key customers was over 750,000. The core of the key customer service is on the improvement of drug safety and the provision of information on the correct and safe use of medication. The key customer newsletter focussing on health and the treatment of illnesses is posted four times a year to well over 450,000 households.

Customer service support

University Pharmacy provides centralised support for customer service. The Pharmacy's drug production unit manufactures the Pharmacy's own *Yliopiston Apteekki* products, customer-specific preparations and sterile products. A quality control system ensures the high quality of manufacturing. The Pharmacy's IT and financial administration, training, marketing and communications units also provide support to the branch pharmacies in a centralised manner.

Environment

University Pharmacy actively continued to raise awareness about the correct disposal of medications and the risks caused by keeping unneeded medicines at home. In 2009 University Pharmacy will investigate possibilities to facilitate the returning of medical waste by placing lockable waste containers in the pharmacies.

A survey conducted in summer 2008 investigated emissions and effluents from the Pharmacy's drug manufacture. The results revealed that the manufacture produces only minor discharges which cause no significant threat to the environment.

International operations

In late 2008 there were ten *YA Ülikooli Apteek* in Estonia and eight *YA Universitetskaja Apteka* in St Petersburg. The total number of personnel in these pharmacies was 174. A major challenge in 2008 was to promote chain-like business operations in both Estonia and Russia. In 2008 University Pharmacy started exploring possibilities to launch operations in Sweden.

Key figures (MEUR)					
	2008	2007	2006	2005	2004
Net turnover	268,093	255,475	250,860	250,294	229,924
Pharmacy fee	25,274	24,231	23,512	24,081	22,241
Direct taxes	5,513	5,812	5,753	5,419	5,257
Profit for the financial year	14,169	15,087	15,391	13,416	12,071
% of net turnover	5.3	5.9	6.1	5.4	5.3
Pharmacy fee, taxes and profit: total	44,956	45,131	44,656	42,916	39,569
Submitted to the Univ.	44,956	45,131	44,656	42,916	38,569
% of the total	100	100	100	100	97.5
Personnel at the end of the year	910	940	945	961	955

Eestikeelne kokkuvõte

Yliopiston Apteekki 2008

Yliopiston Apteekki on Helsingi ülikooli omanduses olev apteek, millel on lisaks Helsingis asuvale peapteekile 16 haruapteeki üle Soome. Yliopiston Apteekki toetab oma tegevuse kaudu uurimis- ja haridustegevust ning on Soome suurim farmaatsiaalne tööandja.

Yliopiston Apteekki on laiendanud oma tegevust lähiriikidesse. Eestis alustati tegevusega aastal 2004 ja praegu on seal kümme Ülikooli Apteeki. Venemaal sai täis kolm tegevusaastat ja Peterburi regioonis tegutseb kaheksa Yliopiston Apteekki.

Ülevaade aastast 2008

Käive ja tulem

Yliopiston Apteekki käive Soomes oli 268,1 miljonit eurot. Võrreldes aastaga 2007 kasvas käive 4,9 protsenti. Ravimimüügist makstav apteegimaks oli 25,3 miljonit eurot. Yliopiston Apteekki aruandeperioodi kasum oli 14,2 miljonit eurot.

Yliopiston Apteekki kannab Helsingi ülikoolile sisetulekuks apteegimaksu, otsesed maksud ja kasumijaotuse. Aastalt 2008 kanti sisetulekuks kokku 45,0 miljonit eurot.

Personal

Soomes töötas Yliopiston Apteekkis 951 inimest, neist 55% oli farmatseutiline personal. Personalistrateegia kohaselt toetatakse äritegevuse eesmärke mh. kindlustades ja tugevdades oskusteavet, kvaliteetset juhtimistööd ja tööheaolu.

Yliopiston Apteekki koolituse eest vastutab YA-Akatemia. Yliopiston Apteekkis viiakse lisaks täiendkoolitusele läbi spetsialiseerumiskoolitust. Farmatseut võib koolitada ennast ekspertfarmatseudiks, tehniline töötaja läbida ärimajanduse põhiõppe ja juhataja saa-

da ärijuhtimise spetsialisti kutsekvalifikatsiooni.

Püsikliendid ja teenused

Yliopiston Apteekkil oli 2008. aasta lõpus üle 750 000 püsikliendi. Püsikliendiprogrammi keskendub ravimitega ravimise turvalisuse parandamisele ja teavitamisele ravimite õigest kasutusest. Tervist ja haiguste ravi käsitlev kliendileht jõuab neli korda aastas enam kui 450 000 püsikliendi postkasti.

Klienditeeninduse tugi

Yliopiston Apteekki klienditeenindusel on tsentraliseeritud tugi. Farmaatsiatootmises toodetakse mh. Yliopiston Apteekki omi tooteid, ektemporaalseid ravimeid ja steriilseid tooteid. Kvaliteedikontroll tagab tootmise kõrge kvaliteedi. Lisaks teenindatakse apteek tsentraliseeritult mh. info- ja majandushalduse, koolituse, turunduse ja kommunikatsiooni valdkondades.

Keskfond

Yliopiston Apteekki on jätkanud aktiivset teavitamist, kuidas on õige vabaneda ravimijäätmetest ning milliseid riske põhjustavad mittevajalikud ravimid kodus. 2009. aastal uuritakse Yliopiston Apteekkis võimalust hõlbustada ravimijäätmete tagastamist paigaldades lukustatud ravimijäätmekogumiskaste apteekide klienditeenindusruumidesse.

Suvel 2008 läbi viidud uuringus uuriti YA farmaatsiatootmise poolt õhku ja kanalisatsioonivõrku paisatavaid farmaatsiaheiteid. Uuringu tulemused näitasid, et tootmise tõttu jõuab keskkonda äärmiselt vähe ravimijääke ning need ei kujuta keskkonna jaoks märkimisväärset ohtu.

Rahvusvahelistumine

2008. aasta lõpus tegutses Eestis kümme YA Ülikooli Apteeki ja Peterburis kaheksa Universitetskaja Apteekat. Töötajaid oli Eestis ja Venemaal kokku 174. Möödunud aastal oli peamiseks väljakutseks arendada keti tegevust Eestis ja Venemaal. 2008. aastal hakati uurima võimalusi alustada tegevusega Rootsisis.

Võtmearvud (1000 eurot)

	2008	2007	2006	2005	2004
Käive	268 093	255 475	250 860	250 294	229 924
Apteegimaks	25 274	24 231	23 512	24 081	22 241
Otsesed maksud	5 513	5 812	5 753	5 419	5 257
Kasum % käibest	14 169 5,3	15 087 5,9	15 391 6,1	13 416 5,4	12 071 5,3
Apteegimaks, maksud ja kasum kokku	44 956	45 131	44 656	42 916	39 569
Ülikoolile üle kantud % kogusummast	44 956 100	45 131 100	44 656 100	42 916 100	38 569 97,5
Töötajaid aruandeperioodi lõpus	910	940	945	961	955

Резюме на русском языке

Университетская Аптека. Итоги

Университетская Аптека принадлежит Хельсинкскому университету, который, кроме главной аптеки, находящейся в городе Хельсинки, владеет еще 16 филиалами в разных частях Финляндии. Университетская Аптека своей работой обеспечивает поддержку исследовательской и учебной деятельности, а также является самым крупным работодателем для фармацевтического персонала Финляндии.

Университетская Аптека продолжила расширение своей деятельности в соседних регионах. Так в Эстонии она начала работать в 2004 году, и в данный момент там действуют десять Университетских Аптек. В России позади уже три года напряженного труда - и в результате в регионе города Санкт-Петербурга работают восемь Университетских Аптек.

Коротко об итогах 2008 года

Товарооборот и результаты деятельности

Товарооборот Университетской Аптеки в Финляндии составил 268,1 миллионов евро, что на 4,9 % больше по сравнению с 2007 годом. Налоговые платежи от продажи лекарств составили 25,3 миллионов евро. Прибыль Университетской Аптеки за отчетный период составила 14,2 миллионов евро.

Университетская Аптека перечисляет Хельсинкскому университету аптечные платежи, прямые налоги и распределенную прибыль. За 2008 год эта выплата составила 45,0 миллионов евро.

Персонал

В отчетный период в Университетской Аптеке Финляндии работали 951 человек, 55 % которых - фармацевты. Стратегия работы персонала направлена на поддержку хозяйственной деятельности, в частности, профессиональных навыков, качественное руководство и хорошее самочувствие на работе.

В 2008 году в Университетской Аптеке использовалась премиальная система оплаты труда, основанная на расчете вознаграждения персонала ежегодно с помощью результативных матриц.

Обучением персонала Университетской Аптеки занимается Академия Университетской Аптеки. Кроме дополнительного обучения, здесь можно получить специальную подготовку. Так фармацевт может выучиться на фармацевта-эксперта, технический работник может получить диплом коммерсанта, а руководитель может получить специальное профессиональное образование руководителя торговли.

Постоянные клиенты и услуги

В конце 2008 года у Университетской Аптеки было более 750 000 постоянных клиентов. Главной задачей работы с постоянными клиентами является увеличение безопасности лекарственного лечения, профессиональные консультации по правильному применению и выбору лекарственных препаратов. Более 450 000 постоянных клиентов четыре раза

в год получают по почте специальное издание со статьями о здоровье и лечении различных заболеваний.

Поддержка обслуживания клиентов

Работа по обслуживанию клиентов Университетской Аптеки поддерживается централизованно.

Университетская Аптека производит собственную продукцию, отдельные препараты для клиентов и стерильные изделия. Качество продукции гарантируется высоким качеством производственной деятельности. К тому же информационное и хозяйственное управление, службы обучения, маркетинга и коммуникации обслуживают пункты работы сообща и централизованно.

Окружающая среда

Университетская Аптека продолжала активную разъяснительную работу о правильном уничтожении остатков лекарств и рисках, связанных с хранением ненужных или устаревших препаратов в доме. В 2009 году в Университетской Аптеке рассматривается возможность установки закрытых сосудов в помещениях по обслуживанию клиентов с целью упрощения процедуры возврата лекарственных остатков.

Летом 2008 года проводилось исследование о влиянии на окружающую среду лекарственных отходов, образующихся при их производстве и попадающих в атмосферу и водопровод. Исследование показало, что и количество отходов, и их влияние на экологию являются незначительными и серьезной угрозы не представляют.

Интернационализация

В конце 2008 года в Эстонии функционировало десять Университетских Аптек и в Санкт-Петербурге - восемь Университетских Аптек. Количество работников в Эстонии и в России составило в итоге 174 человек. Основной целью работы текущего года является укрепление сетевой деятельности как в Эстонии, так и в России. В 2008 году выяснились возможности начать деятельность в Швеции.

Ключевые цифры (1 000 евро)

	2008	2007	2006	2005	2004
Товарооборот	268 093	255 475	250 860	250 294	229 924
Аптечные платежи	25 274	24 231	23 512	24 081	22 241
Прямые налоги	5 513	5 812	5 753	5 419	5 257
Прибыль от процента товарооборота	14 169 5,3	15 087 5,9	15 391 6,1	13 416 5,4	12 071 5,3
Аптечные платежи, налоги, всего прибыль	44 956	45 131	44 656	42 916	39 569
Перечислено университету процентов от общей суммы	44 956	45 131	44 656	42 916	38 569
Штат работников в конце отчетного периода	100	100	100	100	97,5
	910	940	945	961	955

Yliopiston Apteekki

SUOMI

Helsinki:

Mannerheimintie 5/Kaipopiha, 00100 Helsinki
Mannerheimintie 96, 00250 Helsinki
Ala-Malmintori 5, 00700 Helsinki
Diakonissalaitos, Alppikatu 2, 00530 Helsinki
Viikintori 3 (Prismakeskus), 00790 Helsinki

Joensuu:

Koskikatu 7, 80100 Joensuu

Jyväskylä:

Kauppakatu 39, 40100 Jyväskylä
Puistokatu 4, 40100 Jyväskylä

Kemi:

Pohjoisrantakatu 14, 94100 Kemi

Lahti:

Aleksanterinkatu 13, 15110 Lahti

Lappeenranta:

Valtakatu 37, 53100 Lappeenranta

Oulu:

Isokatu 27, 90100 Oulu

Pori:

Isolinnankatu 21, 28100 Pori

Salo:

Vilhonkatu 14, 24240 Salo

Savonlinna:

Olavinkatu 56, 57100 Savonlinna

Tampere:

Hämeenkatu 16, 33200 Tampere

Turku:

Yliopistonkatu 25, 20100 Turku

VENÄJÄ

Universitetskaja Apteka

Pietari:

Lahtinskiy prospect 85
(kauppakeskus Garden City)
Komendantskiy prospect 9/1
(kauppakeskus Promenad)
ul. Mayakovskogo 1/96
ul. Sadovaya 29
ul. Tipanova 21 (kauppakeskus Piter)
Savushkina 126A (kauppakeskus Atlantic City)
Veteranov 76A
Kollontay 3 (kauppakeskus Felicita)

VIRO

YA Ülikooli Apteek

Kuressaare:

Raekoja 1, Kuressaare 93814

Lihula:

Tallinna mnt 17, Lihula 90303

Narva:

Pushkini 19, Narva 20309
(sivuapteekki Jõhvissa)

Pärnu:

Rüütli 30, Pärnu 80010

Tallinna:

Kaubamaja Apteek,
Gonsiori 2, Tallinn 10111
Kristiine Haruapteek,
Endla 45, Tallinn 10615

Tartu:

Küüni 5b, Tartu 51004

Viljandi:

Tartu 1, Viljandi 71004
(sivuapteekki Mustlassa)

Farmaseutti Hoang Vu palvelee asiakasta.

Kuvat:

Kai Lindqvist, Timo Kauppila, Martti Kiuru, Andres Teiss ja Rodeo Oy

Graafinen suunnittelu:

Mainostoimisto Uusimäki

Paino:

Yliopistopaino

Helsinki • Joensuu • Jyväskylä • Kemi • Lahti • Lappeenranta • Oulu • Pori • Salo • Savonlinna • Tampere • Turku

Valimotie 7, PL 17, 00381 Helsinki, puhelin (09) 542 046, faksi (09) 5420 4456. www.yliopistonapteekki.fi